

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JEAN RICHARD DE LA TOUR
esitatud 20. jaanuaril 2022¹

Kohtuasi C-328/20

Euroopa Komisjon
versus

Austria Vabariik

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimine – Määrus (EÜ) nr 883/2004 – Artiklid 4, 7 ja 67 – Töötajate vaba liikumine – Määrus (EL) nr 492/2011 – Artikkel 7 – Võrdne kohtlemine – Perekülvitised – Sotsiaalsed ja maksusoodustused – Hüvitiste ja toetuste suuruse kohandamine laste elukohariigi hinnataseme järgi

I. Sissejuhatus

- Oma hagiavalduses palub Euroopa Komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et kehtestades:
 - mehhanismi alaliselt teises liikmesriigis elavate lastega töötajatele ette nähtud peretoetuse ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse kohandamiseks, on Austria Vabariik rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad:
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusest (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta, artiklitest 4, 7 ja 67,² ning
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määrusest (EL) nr 492/2011 töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires, artikli 7 lõikest 2³, ja
 - mehhanismi alaliselt teises liikmesriigis elavate lastega võörtöötajatele ette nähtud peresoodustuse (Familienbonus Plus), ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustuse (Alleinverdienerabsetzbetrag), üksikvanema maksusoodustuse (Alleinerzieherabsetzbetrag) ja elatise maksja maksusoodustuse (Unterhaltsabsetzbetrag) kohandamiseks, on Austria Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikest 2.

¹ Algkeel: prantsuse.

² ELT 2004, L 166, lk 1; ELT eriväljaanne 05/05, lk 72; parandus, ELT 2004, L 200, lk 1.

³ ELT 2011, L 141, lk 1.

2. Komisjon on sisuliselt seisukohal, et oma praeguses seisus ei anna liidu õigus liikmesriikidele kaalutlusruumi nende makstavate perehüvitiste suuruse kohandamiseks asjaomase lapse elukohariigi hinnataseme järgi, et nii nende toetuste kui ka teatavate perekondadele antavate maksusoodustuste kohandamine on diskrimineeriv ning et seda ei saa pidada vajalikuks ja proportsionaalseks meetmeks.

3. Käesolevas ettepanekus selgitan ma, miks on komisjoni esitatud etteheited minu arvates põhjendatud.

II. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

1. Määrus nr 883/2004

4. Määruse nr 883/2004 põhjendustes 8, 12 ja 16 on öeldud:

„(8) Võrdse kohtlemise üldpõhimõte on eriti tähtis nende töötajate jaoks, kes ei ela liikmesriigis, kus nad töötavad, sealhulgas piirialatöötajad.

[...]

(12) Proportsionaalsust silmas pidades tuleks hoolega tagada, et faktide või juhtumite võrdsustamine ei põhjustaks objektiivselt õigustamatuid tulemusi või samaliigiliste hüvitiste kattumist sama perioodi eest.

[...]

(16) [Euroopa Liidu] piires pole üldjuhul õigustatud sotsiaalkindlustusalaste õiguste sidumine asjaomase isiku elukohaga; siiski võib erijuhtumitel, eriti asjaomase isikuga seotud majanduslikel ja sotsiaalsetel kaalutlustel hüvitistega seonduvalt elukohta arvesse võtta.“

5. Selle määruse artikli 1 punktis z on sätestatud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

z) *perehüvitised* – kõik mitterahalised või rahalised hüvitised perekulude katteks, välja arvatud I lisas nimetatud ülalpidamistoetuste ning spetsiaalsete sünnitus- ja lapsendamistoetuste ettemaksed.“

6. Määruse nr 883/2004 artikli 3 lõike 1 punktis j on sätestatud:

„Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi õigusaktide suhtes, mis reguleerivad järgmisi sotsiaalkindlustusliike:

[...]

j) perehüvitised.“

7. Määruse nr 883/2004 artiklis 4 „Võrdne kohtlemine“ on sätestatud:

„Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, võimaldatakse isikutele, kelle suhtes käesolevat määrust kohaldatakse, iga liikmesriigi õigusaktide alusel samasuguseid soodustusi ja nende suhtes kehtivad samasugused kohustused kui nimetatud riigi kodanike suhtes.“

8. Määruse nr 883/2004 artikkel 5 „Hüvitiste, tulu, faktide või sündmuste võrdne kohtlemine“ on sõnastatud järgmiselt:

„Kui käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti ning pidades silmas kehtestatud eri rakendussätteid, kohaldatakse järgmist:

- a) kui pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel on sotsiaalkindlustushüvitiste ja muu tulu saamisel teatavad õiguslikud tagajärjed, kohaldatakse nimetatud õigusakti asjakohaseid sätteid ka samaväärsete hüvitiste saamise suhtes, mis on saadud teise liikmesriigi õigusaktide alusel, või teises liikmesriigis saadud tulu suhtes;
- b) kui pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel võib teatavate faktide või sündmuste esinemisel olla õiguslikke tagajärgi, võtab nimetatud liikmesriik arvesse mis tahes liikmesriigis aset leidvaid sarnaseid fakte või sündmusi nii, nagu need oleksid aset leidnud tema enda territooriumil.“

9. Määruse nr 883/2004 artiklis 7 „Elukohaeeskirjadest loobumine“ on ette nähtud:

„Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, ei rakendata ühe või mitme liikmesriigi õigusaktide või käesoleva määruse alusel makstavatele rahalistele hüvitistele vähendamist, muutmist, peatamist, tühistamist ega konfiskeerimist asjaolu tõttu, et hüvitisesaaja või tema pereliikmete elukohaks on mõni teine liikmesriik kui hüvitiste maksmise eest vastutava asutuse asukohariik.“

10. Määruse nr 883/2004 artiklis 67 „Teises liikmesriigis elavad pereliikmed“ on sätestatud:

„Isikul on õigus perehüvitistele kooskõlas pädeva liikmesriigi õigusaktidega, sealhulgas oma teises liikmesriigis elavate pereliikmete jaoks, nagu elaksid nad esimesena nimetatud liikmesriigis. Pensionäril on õigus perehüvitistele vastavalt tema pensioni suhtes pädeva liikmesriigi õigusaktidele.“

2. Määrus nr 492/2011

11. Määruse nr 492/2011 I peatükis asuva artikli 7 lõigetes 1 ja 2, mis asuvad 2. jaos „Tööhõive ja võrdne kohtlemine“, on sätestatud:

„1. Töötajat, kes on liikmesriigi kodanik, ei tohi teise liikmesriigi territooriumil tema kodakondsuse tõttu kohelda ükskõik milliste tööhõive- ja töötingimuste suhtes teisiti kui selle riigi kodanikest töötajaid, eelkõige seoses töötasu, vallandamise ja töötuks jäämise puhul tööle ennistamise või uue töökoha leidmisega.

2. Tal on samad sotsiaalsed ja maksusoodustused kui selle riigi kodanikest töötajatel.“

B. Austria õigus

1. FLAG

12. 24. oktoobri 1967. aasta föderaalsete perekulude hüvitamise seaduse (Bundesgesetz betreffend den Familienlastenausgleich durch Beihilfen)⁴ § 1 kohaselt antakse ette nähtud hüvitisi, „et kompenseerida kulusid perekonna huvides“.

13. FLAG § 2 lõigetes 1 ja 8 on sätestatud:

„(1) Isikutel, kelle alaline või peamine elukoht on Austria territooriumil, on õigus peretoetustele

a) alaealiste laste eest;

[...]

(8) Peretoetustele on isikutel õigus üksnes juhul, kui nende huvide kese on Austria territooriumil. Isiku huvide kese on riigis, millega tal on kõige tihedamad isiklikud ja majanduslikud sidemed.“

14. FLAG § 4 näeb ette:

„(1) Peretoetuse saamise õigust ei ole isikutel, kellel on õigus saada teiselt riigilt samalaadset toetust.

(2) Austria kodanikele, kellel ei ole lõike 1 või § 5 lõike [4] kohaselt peretoetuste saamise õigust, makstakse kompensatsiooni, kui teise riigi samalaadne toetus, millele neil Austria kodanikel või muudel isikutel on õigus (§ 5 lõige [4]), on väiksem kui peretoetused, mida nad peaksid vastasel korral käesoleva föderaalsete seaduse alusel saama.

(3) Kompensatsioon võrdub teise riigi samalaadse toetuse ja nende peretoetuste vahega, mida tuleks käesoleva föderaalsete seaduse alusel maksta.

[...]

(6) Seda kompensatsiooni käsitatakse käesoleva föderaalsete seaduse tähenduses peretoetusena, kuid peretoetuste suurust puudutavaid sätteid selle kompensatsiooni suhtes ei kohaldata.

[...]“.

15. FLAG § 5 lõiked 3 ja 4 on sõnastatud järgmiselt:

„(3) Alaliselt välisriigis elavad lapsed peretoetustele õigust ei anna.

(4) Lapsed, kellega seoses on õigus saada teiselt riigilt samalaadset toetust, peretoetustele õigust ei anna. See ei välista kompensatsiooni saamist (§ 4, lõige 2).“

⁴ BGBl. 376/1967, edaspidi „FLAG“.

16. FLAG § 8 näeb ette:

„(1) Isikule makstava peretoetuse suurus määratakse kindlaks nende laste arvu ja vanuse põhjal, kellega seoses talle peretoetust makstakse.

(2) Igakuise peretoetuse määr on:

[...]

3) alates 1. jaanuarist 2018:

- a) 114 eurot iga lapse kohta alates lapse sündimise kalendrikuu algusest,
- b) 121,90 eurot iga lapse kohta alates selle kalendrikuu algusest, mil laps on saanud kolmeaastaseks,
- c) 141,50 eurot iga lapse kohta alates selle kalendrikuu algusest, mil laps on saanud kümneaastaseks,
- d) 165,10 eurot iga lapse kohta alates selle kalendrikuu algusest, mil laps on saanud 19-aastaseks.

(3) Igakuisele peretoetusele lisandub iga lapse kohta:

[...]

3) alates 1. jaanuarist 2018, kui toetust

- a) makstakse kahe lapse eest, 7,10 eurot,
- b) makstakse kolme lapse eest, 17,40 eurot,
- c) makstakse nelja lapse eest, 26,50 eurot,
- d) makstakse viie lapse eest, 32 eurot,
- e) makstakse kuue lapse eest, 35,70 eurot,
- f) makstakse seitsme lapse eest, 52 eurot.

(4) Igakuisele peretoetusele lisandub iga raske puudega lapse kohta

[...]

3) 155,90 eurot alates 1. jaanuarist 2018.

[...]

(8) Iga lapse kohta, kes on kalendriaasta jooksul kas vähemalt kuueaastane või saab kuueaastaseks ja ei ole veel 16-aastaseks saanud, lisandub lapsetoetusele selle kalendriaasta septembris 100 eurot.“

17. FLAG § 8a näeb ette:

„(1) Alaliselt mõnes muus [liidu] liikmesriigis, [2. mai 1992. aasta] Euroopa Majanduspiirkonna lepingu⁵ osalisriigis või Šveitsis elavate lastega seotud peretoetuste suurus (§ 8) määratakse kindlaks vastavalt sellele, milline on Euroopa Liidu Statistikaameti [Eurostati] avaldatud võrdlevatel andmetel iga [...] liidu liikmesriigi, [EMP] lepingu osalisriigi ja Šveitsi hinnataseme suhe Austria hinnatasemega.

(2) Lõike 1 kohaseid peretoetuste summasid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019 lõikes 1 osutatud ja 1. juuniks 2018 avaldatud viimatiste väärtuste alusel. Edaspidi kohandatakse neid summasid iga kahe aasta tagant eelmise aasta 1. juuniks avaldatud viimatiste väärtuste alusel.

(3) Austria föderaalne naisküsimumuste, pere- ja noorsoominister avaldab koos föderaalsete rahandusministri vastu võetud määrusega lõigetes 1 ja 2 osutatud arvutamisalused ja summad ning 7. juuli 1988. aasta föderaalsete füüsiliste isikute tulumaksu seaduse (Bundesgesetz über die Besteuerung des Einkommens natürlicher Personende)⁶ § 33 lõike 3 punktis 2 osutatud summad.“⁷

18. FLAG § 53 näeb ette:

„(1) Käesolevas föderaalsetes seadustes on [EMP] lepingu osalisriikide kodanikud võrdsustatud Austria kodanikega, kui see tuleneb eelviidatud lepingust. Selles kontekstis tuleb lapse alaline elukoht Euroopa Majanduspiirkonna [EMP] riigis ühenduse õigusnormide kohaselt võrdsustada lapse alalise elukoha Austria.

[...]

(4) Lõike 1 teist lauset ei kohaldata § 8a lõigete 1–3 suhtes.

(5) Föderaalsete maksuseadustiku (Bundesabgabenordnung) [...] § 26 lõiget 3 kohaldatakse käesolevas föderaalsetes seadustes nimetatud hüvitiste suhtes kuni 31. detsembrini 2018. Alates 1. jaanuarist 2019 kohaldatakse föderaalsete maksuseadustiku § 26 lõiget 3 seoses käesolevas föderaalsetes seadustes ette nähtud hüvitistega üksnes omavalitsusüksuse heaks töötavate isikute suhtes, kelle teenistuskohal on välismaal, ning nende abikaasade ja laste suhtes.“

⁵ EÜT 1994, L 1, lk 3; ELT eriväljaanne 11/52, lk 3; edaspidi „EMP leping“.

⁶ BGBl. 400/1988, edaspidi „EStG“.

⁷ Peretoetuse ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse kohandamine rakendati föderaalsete naisküsimumuste, pere- ja noorsooministri ning föderaalsete rahandusministri 10. detsembril 2018 vastu võetud ning 1. jaanuaril 2019 jõustunud määrusega peretoetuse ja ülalpeetava lapse eest ette nähtud maksusoodustuse kohandamise kohta seoses lastega, kes elavad alaliselt teises [...] [liidu] liikmesriigis, [EMP] lepingu osalisriigis või Šveitsis (Verordnung der Bundesministerin für Frauen, Familien und Jugend und des Bundesministers für Finanzen über die Anpassung der Familienbeihilfe und des Kinderabsetzbetrages in Bezug auf Kinder, die sich ständig in einem anderen Mitgliedstaat der EU oder einer Vertragspartei des Europäischen Wirtschaftsraumes oder der Schweiz aufhalten) (BGBl. II, 318/2018), millega saab tutvuda veebiaadressil <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20010489&FassungVom=2019-07-08>; määruse vastuvõtmise alus oli 4. detsembril 2018. aasta föderaalne seadus [FLAG], [EStG] ja arenguabitöötajate seaduse muutmise kohta (Bundesgesetz, mit dem das Familienlastenausgleichsgesetz 1967, das Einkommensteuergesetz 1988 und das Entwicklungshelfergesetz geändert werden) (BGBl. I, 83/2018).

2. EStG

19. EStG § 33 näeb ette:

„[...]

(2) Lõikest 1 tulenevast [maksusummast] arvatakse soodustused maha alltoodud järjekorras:

1) lõikes 3a nimetatud peresoodustus; kui peresoodustus on suurem kui lõike 1 alusel maksustatavalt tulult tasumisele kuuluv maks, siis peresoodustust maha ei arvata;

2) lõigetes 4–6 nimetatud maksusoodustused.

(3) Maksukohustuslastel, kes saavad [FLAG] alusel peretoetusi, on koos peretoetuste saamisega õigus ka ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustusele, mille määr on 58,40 eurot kuus iga lapse kohta. Erandina ei kehti see järgmistel juhtudel:

1) laste eest, kes ei ela alaliselt [...] [I]iidu liikmesriigis, [EMP] riigis või Šveitsis, ei ole ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustust ette nähtud;

2) laste eest, kes elavad alaliselt teise [...] [I]iidu liikmesriigi, [EMP] lepingu osalisriigi või Šveitsi territooriumil, määratakse ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse suurus kindlaks vastavalt sellele, milline on Euroopa Liidu Statistikaameti [Eurostati] avaldatud võrdlevatel andmetel iga [...] liidu liikmesriigi, [EMP] lepingu osalisriigi ja Šveitsi hinnataseme suhe Austria hinnatasemega:

a) alates 1. jaanuarist 2019 kohandatakse ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse suurust 1. juuniks 2018 avaldatud viimatiste väärtuste alusel. Edaspidi kohandatakse ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse suurust iga kahe aasta tagant eelmise aasta 1. juuniks avaldatud viimatiste väärtuste alusel;

b) ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse suurus avaldatakse [FLAG] § 8a lõike 3 kohaselt.

[...]

(3a) Lapsel, kes saab [FLAG] alusel peretoetust ja elab alaliselt mõnes [...] [I]iidu liikmesriigis, muus [EMP] lepingu osalisriigis või Šveitsis, on õigus saada taotluse alusel peresoodustust vastavalt järgmistele sätetele:

1) peresoodustuse määr on

a) 125 eurot kalendrikuus kuni selle kuu lõpuni, mil laps saab 18-aastaseks,

b) 41,68 eurot kalendrikuus pärast selle kuu lõppu, mil laps saab 18-aastaseks;

2) erandina punktist 1 määratakse lõikes 4 nimetatud peresoodustuse suurus [Euroopa Liidu] liikmesriigi, EMP lepingu muu osalisriigi või Šveitsi territooriumil alaliselt elavate laste puhul kindlaks vastavalt sellele, milline on Euroopa Liidu Statistikaameti [Eurostati] avaldatud võrdlevatel andmetel iga [...] liidu liikmesriigi, [EMP] lepingu osalisriigi ja Šveitsi hinnataseme suhe Austria hinnatasemega:

a) alates 1. jaanuarist 2019 kohandatakse peresoodustuse ja lõikes 4 nimetatud maksusoodustuste suurust 1. juuniks 2018 avaldatud viimatiste väärtuste alusel. Edaspidi kohandatakse seda iga kahe aasta tagant eelmise aasta 1. juuniks avaldatud viimatiste väärtuste alusel;

b) föderaalne rahandusminister avaldab arvutamisalused ja summad määrusega hiljemalt 30. septembriks pärast punktis a nimetatud tähtpäeva;^[8]

[...]

5) föderaalsete maksuseadustiku § 26 lõike 3 teist lauset ei kohaldata. Kui tegemist on kohaliku omavalitsusüksuse heaks töötava maksukohustuslasega, kelle teenistukoht on välismaal, siis eeltoodu tema abikaasa ja laste kohta ei kehti;

[...]

(4) Kui laps elab alaliselt mõnes [...] [l]iidu liikmesriigis, muus [EMP] lepingu osalisriigis või Šveitsis, kuuluvad lisaks kohaldamisele järgmised maksusoodustused:

1) isikutel, kelle sisstulek on leibkonna ainus sissetulek, on õigus ainsa sissetulekuga leibkonna maksusoodustusele. Selle aastane määr on:

– ühe lapse puhul 494 eurot (§ 106 lõige 1),

– kahe lapse puhul 669 eurot (§ 106 lõige 1).

Sellele summale lisandub kolmanda lapse ja iga järgmise lapse eest 220 eurot aastas (§ 106 lõige 1).

[...];

2) üksikvanematel on õigus üksikvanema maksusoodustusele. Selle aastane määr on:

– ühe lapse puhul 494 eurot (§ 106 lõige 1),

– kahe lapse puhul 669 eurot (§ 106 lõige 1).

⁸ Peresoodustuse ja ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustuse, üksikvanema maksusoodustuse ja elatise maksja maksusoodustuse kohandamine rakendati föderaalset rahandusministri 27. septembril 2018 vastu võetud ning 1. jaanuaril 2019 jõustunud määrusega peresoodustuse ja ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustuse, üksikvanema maksusoodustuse ja elatise maksja maksusoodustuse kohandamise kohta seoses lastega, kes elavad alaliselt teises [...] [liidu] liikmesriigis, [EMP] lepingu osalisriigis või Šveitsis (Verordnung des Bundesministers für Finanzen über die Anpassung des Familienbonus Plus, des Alleinverdiener-, Alleinerzieher- und Unterhaltsabsetzbetrages sowie des Kindermehrbetrages in Bezug auf Kinder, die sich ständig in einem anderen Mitgliedstaat der EU oder einer Vertragspartei des Europäischen Wirtschaftsraumes oder der Schweiz aufhalten) (BGBl. II, 257/2018), millega saab tutvuda veebiaadressil <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20010319>; määruse vastuvõtmise alus oli 14. augusti 2018. aasta maksuseadus (Jahressteuergesetz 2018) (BGBl. I, 62/2018), millega muu hulgas muudeti EStGd.

Sellele summale lisandub kolmanda lapse ja iga järgmise lapse eest 220 eurot aastas (§ 106 lõige 1). Üksikvanem on maksukohustuslane, kes elab ühes leibkonnas vähemalt ühe lapsega (§ 106 lõige 1) rohkem kui kuus kuud kalendriaasta jooksul ilma elukaaslase või abikaasata;

- 3) maksukohustuslastel, kellel on kohustus maksta lapsele elatist, on õigus elatise maksja maksusoodustusele, mille määr on 29,20 eurot kuus [...];
- 4) erandina punktide 1–3 määratakse [...] [l]iidu liikmesriigi, EMP lepingu muu osalisriigi või Šveitsi territooriumil alaliselt elavate lastega seotud maksusoodustuste suurus kindlaks lõike 3a punkti 2 kohaselt. Kui maksukohustuslasel on õigus maksusoodustusele mitme lapse eest ja lapsed on eri riikides, tuleb enne nooremate laste arvessevõtmist võtta arvesse kõige vanemaid sellele hüvitisele õigust andvaid lapsi;
- 5) föderaalne maksuseadustiku § 26 lõike 3 teist lauset ei kohaldata. Kui tegemist on kohaliku omavalitsusüksuse heaks töötava maksukohustuslasega, kelle teenistukoht on välismaal, siis eeltoodu tema abikaasa ja laste kohta ei kehti;

[...]

(7) Kui lõike 1 kohaselt tasumisele kuuluv tulumaks on väiksem kui 250 eurot ja kohaldamisele kuulub ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustus või üksikvanema maksusoodustus, tuleb ühe lapse puhul (§ 106 lõige 1) kohaldada järgmisi sätteid:

- 1) vahe 250 euro ja lõikes 1 osutatud maksu vahel hüvitatakse lapse lisatoetusega;
- 2) kui laps elab alaliselt mõnes muus [...] [l]iidu liikmesriigis, muus [EMP] lepingu osalisriigis või Šveitsis, asendatakse 250 euro suurune summa lõike 3a punkti 2 kohaldamisest tuleneva summaga;

[...]

Sellele summale lisandub iga järgmise lapse (§ 106 lõige 1) eest 250 eurot või seda asendav summa.

(8)

- 1) Kui lõiget 1 ja 2 tulenev tulumaks on alla nulli, kohaldatakse ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustust või üksikvanema maksusoodustust.

[...]“.

3. Föderaalne maksuseadustik

20. Föderaalne maksuseadustiku § 26 näeb ette:

„(1) Maksusätete tähenduses on isiku alaline elukoht seal, kus asub tema eluruum tingimustel, mis võimaldavad järeldada, et see isik valdab ja kasutab seda eluruumi.

(2) Maksusätete tähenduses on isiku peamine elukoht seal, kus ta viibib tingimustel, mis näitavad, et ta ei viibi selles kohas või selles riigis üksnes ajutiselt. [...]

(3) Austria kodanikud, kel on teenistussuhe avalik-õigusliku asutusega ja kelle teenistuskohat on välismaal (välisriiki lähetatud teenistujad), on võrdsustatud isikutega, kelle peamine elukoht on seal, kus asub palka maksev asutus. Sama kehtib ka nende abikaasade kohta, kui abielupaar moodustab püsiva leibkonna, ja nende alaealiste laste kohta, kes leibkonda kuuluvad.“

III. Kohtueelne menetlus

21. Komisjon juhtis 25. jaanuari 2019. aasta märgukirjas Austria Vabariigi tähelepanu muredele, mida põhjustab sellise 1. jaanuaril 2019 jõustunud mehhanismi loomine, millega kohandatakse Austria Vabariigi poolt lastega töötajatele antavate perehüvitiste ning sotsiaalsete ja maksusoodustuste suurust vastavalt üldisele hinnatasemele selles liikmesriigis, kus need lapsed alaliselt elavad.

22. Komisjon leidis, et perehüvitise suuruse kohandamine vastavalt lapse elukohale on vastuolus määruse nr 883/2004 artiklitega 7 ja 67, mille kohaselt ei või rahalisi hüvitisi mingil viisil vähendada asjaolu tõttu, et pereliikme, näiteks lapse elukoht on teises liikmesriigis. Pealegi mõjutab Austria Vabariigi poolt laste toetamiseks antavate hüvitiste ja soodustuste kohandamine peamiselt teiste liikmesriikide, mitte Austria töötajaid. Selline kaudne diskrimineerimine on komisjoni hinnangul vastuolus määruse nr 883/2004 artiklis 4 ja määruse nr 492/2011 artiklis 7 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttega.

23. Oma vastuses 25. märtsi 2019. aasta märgukirjale väitis Austria Vabariik, et:

- liidu õiguses on ette nähtud samasugused mehhanismid, nagu see, mida on rakendanud tema;
- kuna määruse nr 883/2004 artiklis 67 ei ole ette nähtud, et teises liikmesriigis elavatele lastele makstavate hüvitiste suurus peab vastama sellele, mida makstakse Austrias elavatele lastele, on perehüvitise suuruse kohandamine vastavalt lapse elukohale lubatud, ja
- tegemist ei ole kaudse diskrimineerimisega, sest kindlasummaliste hüvitiste või soodustuste kohandamine vastavalt lapse elukoha hinnatasemele on objektiivselt põhjendatud ja tuleneb sellest, et kõigi töötajate kulusid leevendatakse sarnaselt ja ühtselt.

24. Komisjon, kes ei jäänud selle vastusega rahule, esitas 26. juulil 2019 põhjendatud arvamuse, milles ta jäi sisuliselt oma seisukoha juurde. Ta täpsustas, et liidu õiguses puudub asjakohane võrdlusalus ja tõstis esile asjaolu, et makstavad summad on kindla suurusega ning neid ei kohandata Austria Vabariigi eri piirkondade hinnataseme järgi olenevalt sellest, kus on lapse alaline elukoht. Seega tähendab asjaolu, et lastele makstavate hüvitiste ja toetuste tase on teistsugune, kui lapsed elavad teises liikmesriigis, kaudset diskrimineerimist, kuna see tabab võõrtöötajaid rängemalt kui Austria töötajaid. Nende hüvitiste ja soodustuste kindlasummalisus näitab, et need ei sõltu tegelikest lapse ülalpidamisega seotud kuludest ega taga seega nende kulude õiglasemat jagunemist, mida pered laste vajaduste katmiseks kannavad.

25. Austria Vabariik vastas sellele põhjendatud arvamusele 24. oktoobri 2019. aasta kirjaga, märkides, et kõnealused perehüvitised ning sotsiaalsed ja maksusoodustused ei ole lihtsalt kindlasummalised, vaid vastavad tegelikele vajadustele. Lisaks ei takista asjaolu, et kõnealused hüvitisi ja soodustusi antakse kindlasummalise määraga, nende kohandamist laste elukoha hinnataseme järgi. Selline kohandamine ei kujuta endast ebavõrdset kohtlemist, vaid tagab, et hüvitisi ja soodustusi saava töötaja kulusid leevendatakse igal juhul samavõrra, olenemata sellest,

kus laps tegelikult elab. Isegi kui peaks tegemist olema kaudse diskrimineerimisega, oleks see põhjendatud, muu hulgas sotsiaalkindlustussüsteemi kulude tasakaalu hoidmise eesmärgiga ning eesmärgiga võtta arvesse toetuse saajate maksevõimet.

26. Kuna see vastus komisjoni ei veennud, esitas ta ELTL artikli 258 alusel käesoleva hagi.

IV. Poolte nõuded

27. Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul:

- tuvastada, et kehtestades mehhanismi alaliselt teises liikmesriigis elavate lastega töötajatele ette nähtud *peretoetuse* ja *ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse* kohandamiseks, on Austria Vabariik rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad:
 - määruse nr 883/2004 artiklitest 7 ja 67 ning
 - määruse nr 883/2004 artiklist 4 ja määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikest 2;
- tuvastada, et kehtestades mehhanismi alaliselt teises liikmesriigis elavate lastega võörtöötajatele ette nähtud *peresoodustuse*, *ihe sissetulekuga leibkonna maksusoodustuse*, *üksikvanema maksusoodustuse* ja *elalise maksja maksusoodustuse* kohandamiseks, on Austria Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikest 2, ning
- mõista kohtukulud välja Austria Vabariigilt.

28. Austria Vabariik palub Euroopa Kohtul

- jätta hagi rahuldamata ja
- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

29. Euroopa Kohtu presidendi otsusega anti Tšehhi Vabariigile (6. novembril 2020), Horvaatia Vabariigile (20. novembril 2020), Poola Vabariigile (19. novembril 2020), Rumeeniale (12. novembril 2020), Sloveenia Vabariigile (22. oktoobril 2020) ja Slovaki Vabariigile (22. oktoobril 2020) luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.

30. Euroopa Kohtu presidendi määrusega anti Taani Kuningriigile (20. novembril 2020) luba astuda menetlusse Austria Vabariigi nõuete toetuseks.

31. Euroopa Kohtu presidendi 18. detsembri 2020. aasta määrusega anti EFTA järelevalveametile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks ja Norra Kuningriigile Austria Vabariigi nõuete toetuseks.

32. Komisjon võtab oma märkused menetlusse astujate seisukohtade kohta kokku nii, et Tšehhi Vabariigi, Horvaatia Vabariigi, Poola Vabariigi, Rumeenia, Sloveenia Vabariigi, Slovaki Vabariigi ja EFTA järelevalveameti seisukohad kinnitavad täielikult tema argumente, samas kui Taani Kuningriigi ja Norra Kuningriigi argumendid, mille nad on menetlusse astuja seisukohtades esitanud, ei lükka neid ümber.

33. Oma märkustes menetlusse astujate seisukohtade kohta täpsustab Austria Vabariik, et nõustub täielikult Taani Kuningriigi ja Norra Kuningriigi seisukohtadega, ning märgib, et komisjoni toetuseks menetlusse astujad ei ole esitanud ühtegi uut argumenti. Ta jääb täielikult oma nõuete juurde, mille ta on esitanud kostja vastuses ja mida ta on korranud oma vasturepliigis.

V. Analüüs

34. Komisjon esitab oma hagi põhjenduseks kaks väidet, mis põhinevad tõdemusel, et kaldudes kõrvale seaduses sätestatud kindlasummalisest määrast, nägi Austria Vabariik ette, et peretoetuse ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse ning mitme muu maksusoodustuse, nimelt peresoodustuse, ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustuse, üksikvanema maksusoodustuse ja elatise maksja maksusoodustuse suurust kohandatakse vastavalt hinnatasemele selles liikmesriigis,⁹ kus elab alaliselt laps, kes annab õiguse sellele hüvitisele.

35. Esiteks väidab ta, et on rikutud määruse nr 883/2004 artikleid 7 ja 67. Teiseks väidab ta, et on rikutud määruse nr 883/2004 artiklis 4 ja määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikes 2 ette nähtud võrdse kohtlemise põhimõtet.

A. Esimene väide, et on rikutud määruse nr 883/2004 artikleid 7 ja 67

1. Poolte argumendid

a) Komisjon

36. Komisjoni esimene väide on, et Austria Vabariik on rikkunud määruse nr 883/2004 artiklitest 7 ja 67 tulenevaid kohustusi, kuna selle liikmesriigi õigusnormides on ette nähtud, et töötaja *peretoetust ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustust kohandatakse*, kui töötaja on küll Austria sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud, kuid tema lapsed elavad teises liikmesriigis.

37. Komisjon märgib, et:

- Austria Vabariik annab Austrias töötavatele isikutele seoses nende lastega perehüvitist ja sotsiaalseid soodustusi, mis seisnevad peretoetuses ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuses ning millel on ühtsed kindlasummalsed määrad;
- Austria Vabariigi esitatud dokumentide kohaselt ja vastupidi seisukohale, mida avaldasid Taani Kuningriik ja Norra Kuningriik, määrab Austria seadusandja need summad kindlaks pelgalt laste vanuse ja arvu põhjal nende tegelikest vajadustest ja seega ka sotsiaalsest keskkonnast olenemata, ning

⁹ Vt asjaomaste liikmesriikide suhtes kohaldatavate koefitsientide kohta käesoleva ettepaneku 7. ja 8. joonealune märkus ning punkti 84 teine taane, et saada pilt sellest, kuidas need koefitsiendid Austria Vabariigi eri naaberliikmesriikide puhul varieeruvad.

- alates 1. jaanuarist 2019 näevad Austria õigusnormid ette, et neid riigi hüvitisi tuleb kohandada vastavalt üldisele hinnatasemele selles liikmesriigis, kus laps alaliselt elab.

38. Komisjon toonitab, et:

- ei ole vaidlust, et peretoetus ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustus, mis on riigi makstavad rahalised hüvitised ning on mõeldud lapse ülalpidamiskulude leevendamiseks, on määruse nr 883/2004 artikli 1 punkti z ja artikli 3 lõike 1 punkti j tähenduses perehüvitised;
- neid hüvitisi antakse seaduses määratletud olukorra alusel, hindamata laste vajadusi individuaalselt ja kaalutusõiguse alusel.¹⁰ FLAG § 8 lõike 1 sõnastuse kohaselt arvutatakse peretoetused laste arvu ja vanuse põhjal, ning sama kehtib ka EStG § 33 lõigetes 3, 3a, 4, 7 ja 8 sätestatud tingimustel antavate maksusoodustuste kohta;
- kuigi Austria Vabariik väidab, et Austria seadusandja lähtepunktiks olid laste ülalpidamiseks vajalikud kulutused, ei ole ta esitanud tõendeid, mis näitaksid seost Austria peretoetuse taseme ja lapse ülalpidamise tüüpkuulu vahel;
- nii on ka õppekulude ja raske puudega laste jaoks makstavate lisasummade puhul, millega seoses ei ole Austria Vabariik samuti tõendanud, et nende kindlasummalised määrad oleks seotud laste sotsiaalse keskkonnaga, seda enam, et see liikmesriik on öelnud, et need kulud põhinevad Austria, mitte selle liikmesriigi koolikohustusel, kus laps koolis käib. Seega ei sõltu õppekuludega seotud lisasumma tegelikult koolis käimisest, vaid üksnes lapse vanusest;
- see-eest elatis, mida lapsevanem peab Austria eraõiguse kohaselt lapsele rahas maksma, arvutatakse konkreetselt ja individuaalselt vanemate elutingimuste ja lapse vajaduste põhjal;
- perehüvitiste *suurus ei saa oleneda sellest, kas* töötaja *pereliikmete elukoht*¹¹ on hüvitisi andvas liikmesriigis, nagu on sõnaselgelt ette nähtud määruse nr 883/2004 artiklis 7 hüvitiste vähendamise või muutmise kohta ning sama määruse artiklis 67 nii, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Kohus 18. septembri 2019. aasta kohtuotsuses Moser¹²;
- artiklid 7 ja 67 võeti vastu pärast seda, kui Euroopa Kohus oli teinud 15. jaanuari 1986. aasta kohtuotsuse Pinna,¹³ milles ta tõlgendas määruse (EMÜ) nr 1408/71¹⁴ artiklit 73, mis asendati määruse nr 883/2004 artikliga 67, mis seda sisuliselt kordas. Lähtudes kohtujurist Mancini

¹⁰ Komisjon viitab 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsusele Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (C-802/18, edaspidi „kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps)“, EU:C:2020:269, punktid 38 ja 39 ning seal viidatud kohtupraktika).

¹¹ Komisjon kordas ka oma seisukohta vastuseks Norra Kuningriigi vastuargumendile, mis põhines näitel, kus lapsekäru hinnast korvatakse 50% perehüvitisega, mille suurus võib olla liikmesriigiti erinev (vt ka käesoleva ettepaneku 20. joonealune märkus). Komisjon rõhutas, et sellisel juhul sõltub võõrtöötaja toetuse summa *tema kulutuste* suurusel. Austria kohandamismehhanism põhineb aga eeldusel, et kulutused on tehtud kohas, kus laps elab, ning eirab muus liikmesriigis kui tema vanema töökohariigis elava lapse majanduslikku ja sotsiaalset keskkonda. Seega – kasutades sama näidet – ei ole lubatav, et kui kaks töötajat ostavad 100-eurose käru, siis selle ostmise kuludest kaetakse Austrias elava lapse puhul 50 eurot ja mujal elava lapse puhul muu summa, kuigi kulu on sama suur.

¹² C-32/18, edaspidi „kohtuotsus Moser“, EU:C:2019:752, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika. Viidates ka selle kohtuotsuse punktidele 10 ja 54, lisas komisjon, et just sellepärast, et Austria lapsehooldustasu suurus sõltus sõnaselgelt varasemast tegelikust tõisest tulust, sai selle suuruse arvutada saaja majandusliku ja sotsiaalse keskkonna alusel.

¹³ 41/84, edaspidi „kohtuotsus Pinna“, EU:C:1986:1. Vt eelkõige selle kohtuotsuse punkt 25.

¹⁴ Nõukogu 14. juuni 1971. aasta määrus sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT 1971, L 149, lk 2; ELT eriväljaanne 05/01, lk 35). Komisjon täpsustab, et 27. septembri 1988. aasta kohtuotsuse Lenoir (313/86, edaspidi „kohtuotsus Lenoir“, EU:C:1988:452, punktid 9, 11 ja 16) kohaselt ei ole „korrapäraseid rahalisi toetusi, mida antakse sõltuvalt pereliikmete arvust ja vanusest“ võimalik majandusliku ja sotsiaalse keskkonna järgi kohandada.

ettepanekust¹⁵ selles kohtuasjas, ei luba viidatud säte perühüvitiste *taset kohandada* ainuüksi põhjusel, et pereliikmed elavad teises liikmesriigis;

- erinevalt sama määruse artiklist 63 ja artikli 70 lõikest 3, millest esimene puudutab töötushüvitisi ja teine mitteosamakselisi rahalisi erihüvitisi, ei ole selle määruse artiklis 67 öeldud midagi, mis õigustaks määruse artikli 7 teistsugust kohaldamist;
- liidu seadusandja eesmärk on see, et teistest liikmesriikidest pärit töötajaid ei mõjutataks loobuma oma liikumisvabaduse kasutamisest, nagu Euroopa Kohus on selgitanud kohtuotsuses Pinna, ja
- kehtestades perühüvitiste kohandamismehhanismi, mis muudab nende hüvitiste määra olenevalt liikmesriigist, kus lapsed elavad, ei toimi Austria Vabariik nende hüvitistega *samamoodi nagu siis, kui need pereliikmed elaksid Austrias*.

39. Sellega seoses väidab komisjon vastuseks Taani Kuningriigi argumendile – mille kohaselt määruse nr 883/2004 artikli 5 punkt b räägib samuti selle kasuks, et perühüvitiste kohandamine lapse elukoha järgi on seaduslik –, et isegi fiktiivsest elukohast selle sätte tähenduses pädevas liikmesriigis kõneldakse seal kontekstis, kus pädev liikmesriik peab teises liikmesriigis toimunud fakte või sündmusi arvesse võtma, mis niiviisi just kinnitab tõlgendust, mille komisjon on määruse artiklitele 7 ja 67 andnud.

40. Lisaks, mis puutub Euroopa Ülemkogus kokku tulnud riigipeade või valitsusjuhtide otsusesse uue kokkuleppe kohta Ühendkuningriigi jaoks Euroopa Liidus,¹⁶ millele Austria Vabariik tugineb, kuna selle otsuse kohaselt pidi komisjon tegema ettepaneku muuta määrust nr 883/2004, et võimaldada liikmesriikidel indekseerida sotsiaalhüvitisi, mida antakse laste eest, kes elavad muus liikmesriigis kui töötaja, siis rõhutab komisjon kõigepealt, et Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi lahkumise tõttu Euroopa Liidust jäi määrus nr 883/2004 muutmata. Samuti on ta seisukohal, et selle määruse muutmise mõjuanalüüsist, millele Austria Vabariik viitab seoses sellega, et ühe variandina kaaluti eksporditavate perühüvitiste kohandamist laste elukohaliikmesriigi elatustaseme järgi,¹⁷ ei ilmne, et selline indekseerimine oleks kehtiva liidu õigusega kooskõlas, kuna seal on selles suhtes reservatsioon¹⁸ ning sellest variandist loobuti.

b) Austria Vabariik

41. Esiteks märgib Austria Vabariik seoses *peretoetustega*, et FLAG § 1 kohaselt on peretoetuste maksmise eesmärk kompenseerida kulud pere huvides ning et FLAG § 8 lõikes 2 ette nähtud toetuse suurenemine vastavalt lapse vanusele, millest sõltub kulutuste tase, vastab sellele eesmärgile. Ta meenutab, et FLAGiga koondati üheks toetuseks eri peretoetused, mida anti esimestel Teise maailmasõja järgsetel aastatel ja alguses mitterahaliste hüvitistena, et perekondi sihipäraselt toetada.

¹⁵ Kohtujurist Mancini ettepanek kohtuasjas Pinna (41/84, ei avaldata, EU:C:1985:215, punkt 7).

¹⁶ Vt väljavõte Euroopa Ülemkogu 18. ja 19. veebruari 2016. aasta järeldustest (ELT 2016, C 69 I, lk 1), I lisa D jao punkti 2 alapunkt a.

¹⁷ Vt käesoleva ettepaneku punkt 56.

¹⁸ Komisjon viitab mõjuanalüüsile SWD(2016) 460 final/2, osa 1/6, lk 135, punkt 7.3.2.

42. Austria Vabariik rõhutab FLAG § 8 põhjal, et:

- peretoetuste arvutamisel on kriteerium on alati olnud see, millised tüüpkulud on Austrias laste elatusvahendite tagamiseks vajalikud;
- nende määr on kindlasummaline, ilma et oleks vaja tõendada konkreetseid kulutusi;
- see süsteem põhineb ideel, et „põhikulud“, mis seoses lapsega Austrias tekivad, on kõigil vanematel alati samad, ja
- asjaolu, et hüvitised arvutatakse lapse tegelike vajaduste ning tema majandusliku ja sotsiaalse keskkonnaga tihedalt seotud ülalpidamiskulude põhjal,¹⁹ ilmneb osalt „põhimõtteliselt“ sellest, et hüvitised suurenevad koos laste vanusega²⁰, spetsiaalset suuremat toetust makstakse septembris õppeaasta alguse puhul, samuti suureneb toetus laste raskete puuete korral. Teisest küljest vähenevad hüvitised, kui 19-aastaseks saanud lapsel on teataval tasemel sissetulek.

43. Austria Vabariik täpsustab, et peretoetuste määra, mis vastab elatusvahendite või põhivajadustega seotud keskmisele kulule, on suurendatud vastavalt palga- ja hinnatasemele ning seoses inflatsiooniga. Seevastu on seda olnud võimalik riigieelarvelistel põhjustel vähendada.

44. Mis puutub peretoetuste rahastamisse ja saamistingimustesse, selgitab Austria Vabariik, et:

- peretoetustega seotud kulud kannab Austria peretoetuste hüvitusfond (Ausgleichsfonds für Familienbeihilfen);²¹
- selle fondi vahendid tulenevad muu hulgas²² sissemaksetest, mida teevad tööandjad,²³ kes on Austria territooriumil töötajaid tööle võtnud²⁴;
- füüsilisest isikust ettevõtjad teevad sissemakseid üksnes tööandjatena ja neid sissemakseid ei arvutata mitte nende tulult, vaid töötasult, mida nad oma töötajatele maksavad;
- seda liiki sissemakseid käsitatakse teatava erimaksuna, mida arvutatakse kõigi töötajate töötasult²⁵ olenemata sellest, kas nad kasvatavad lapsi või mitte, ja

¹⁹ Nii Austria Vabariik kui ka Norra Kuningriik leiavad, et perehüvitiste seost elukallidusega kinnitab FreSsco aruanne „Assessment of the impact of amendments to the EU social security coordination rules on export of family benefits“, mis on ära toodud käesoleva ettepaneku 18. joonealuses märkuses viidatud mõjuanalüüsi VI lisas, osa 3/6, punkt 1.7.2, lk 44. Austria Vabariik rõhutab, et see kinnitab eriti, et perehüvitisi kohandatakse põhimõtteliselt, kusjuures kohandus põhineb alati inflatsioonimääral.

²⁰ Austria Vabariik rõhutab, et laste arvu ja vanuse kriteerium ei ole ainus määrava tähtsusega tegur, mille alusel hüvitise laadi ja arvesse võetavaid konkreetseid tunnuseid hinnatakse. Seoses sellega peab ta „kõnekaks“ järgmist Norra Kuningriigi esitatud näidet: „[I]ikmesriik A sai statistikast teada, et käru maksab keskmiselt 100 eurot, ning kui see 50% ulatuses hüvitatakse, on hüvitise suurus seega 50 eurot. Et vältida tarbetult keerukat hüvitamissüsteemi, otsustab see riik maksta seda hüvitist kõigepealt kindlasummalise 50-eurose määraga, ning sellele lisandub indekseerimisreegel, mis tasakaalustab lapsekärude hinnatõusu. Et tagada laste elukohast sõltumatult hüvitise eesmärgi ja toime saavutamine, mis oli varasema hüvitamissüsteemi raames automaatne, lisab seadusandja indekseerimismehhanismi, et tasandada lapsekärude ostmise tegelikke kulusid eri liikmesriikides.“ Vt selle kohta käesoleva ettepaneku 11. joonealune märkus.

²¹ Vt FLAG § 39 lõige 1.

²² Austria Vabariik märgib, et pealegi rahastatakse peretoetuste hüvitusfondi peamiselt kindla summaga, mis saadakse tulumaksust, teatava osaga äriühingumaksust ja tulumaksust, samuti põllumajandus- ja metsandusettevõtete osamaksetest ning eri föderaalsete ministeeriumide hüvitistest. Vt FLAG § 39 lõike 2 punktid b–h.

²³ Vt FLAG § 39 lõike 2 punkt a.

²⁴ Vt FLAG § 41 lõige 1.

²⁵ Vt FLAG § 41 lõige 3.

- erinevalt sotsiaalkindlustusmaksetest ei arvata neid maha iga töötaja brutotöötasust ning peretoetuste maksmine ei ole FLAG § 2 lõike 1 kohaselt seotud ei Austrias töötamisega ega tööandja või füüsilisest isikust ettevõtjate sissemaksete suurusega.

45. Teiseks märgib Austria Vabariik *ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse* kohta, et EStG § 33 lõike 3 kohaselt on maksumaksjal, kes saab FLAG alusel peretoetusi, iga lapse kohta õigus 58,40 euro suurusele maksusoodustusele seoses ülalpeetava lapsega, mida saab samal ajal kui peretoetusi. Majanduslikust aspektist kujutab ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustus endast seega peretoetuste suurendamist. Erinevalt viimastest ei rahastata ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustust siiski peretoetuste hüvitusfondi vahenditest, vaid üldisest maksutulust.

46. Peresoodustus ja muud kõnealused maksusoodustused²⁶ ei ole seevastu mitte panus laste ülalpidamisse, vaid maksukoormuse leevendamises seisnev kompensatsioon, millega korvatakse asjaolu, et võrdse sissetuleku juures on neil töötavatel maksumaksjatel, kellel on lapsed, väiksem maksevõime kui töötavatel, kuid ilma lasteta maksumaksjatel. Selle maksevõime hindamisel võetakse arvesse lapse ülalpidamise materiaalseid põhivajadusi (või keskmisi vajadusi), mis hõlmavad lapse eluks hädavajalikke tegevusi.

47. Seda, miks ta otsustas kohandada kõnealuste pereküvitiste ja maksusoodustuste²⁷ suurust lapse elukohariigi põhjal vastavalt Eurostati avaldatud võrdlevatele andmetele hinnataseme kohta, selgitab Austria Vabariik sellega, et peretoetuste ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse eesmärk on korvata vanematele osa kuludest, mida neil tuleb tüüpjuhul oma lapse ülalpidamiseks kanda, ning asjaoluga, et sisuliselt sõltuvad need kulud alalise elukoha hinnatasemest.

48. Kui töötajate liikumisvabadus liidus kasvas ning sellega kaasnes peretoetuste ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse diferentseerimatu eksportimine olenemata sellest, millises riigis elasid alaliselt lapsed, kelle heaks need hüvitised olid ette nähtud, põhjustas see aga nende hüvitiste süsteemis üha suuremaid moonutusi. Kui laps elas madala ostujõuga liikmesriigis, oli toetuse mõju kavandatud leevendusest suurem.²⁸ Seevastu juhul, kui laps elas suurema ostujõuga liikmesriigis, jäi leevendus väiksemaks kui meetmega mõeldud.

49. Kolmandaks märgib Austria Vabariik *vastuseks komisjoni esimesele väitele*, et mehhanism, millega kohandatakse kõigi töötajate peretoetuse ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse suurust olenemata sellest, kas nad on Austria kodanikud või mitte, ei ole määruse nr 883/2004 artiklitega 7 ja 67 keelatud.

50. Austria Vabariik väidab, et:

- käesoleval juhul saab kohaldada ainult määruse nr 883/2004 artiklit 67, kuna see reguleerib konkreetset pereküvitiste eksportimist teises liikmesriigis elavate pereliikmete puhul, samas kui selle määruse artikkel 7 puudutab kõiki selle määrusega reguleeritavaid sotsiaalkindlustushüvitisi;
- artikli 67 sõnastus ei keela võtta arvesse asjaomase pereküvitise konkreetset laadi, eesmärki ja tingimusi, ning Norra Kuningriigil on õigus, kui ta väidab, et kohustus eksportida igal juhul absoluutsummasid on selle sättega ja määruse nr 883/2004 artikliga 7 vastuolus, ning

²⁶ Vt käesoleva ettepaneku punkt 34.

²⁷ Vt käesoleva ettepaneku punkti 83 esimene ja teine taane.

²⁸ Vt näiteks käesoleva ettepaneku punkt 53.

- peretoetuste ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse suurus ei sõltu *oma väärtuse poolest* sellest, kas laps elab Austrias, kuna nende hüvitiste eesmärk on hüvitada osa laste ülalpidamiskuludest, mis *sõltuvad laste elukoha hinnatasemest*.

51. Sellega seoses viitab Austria Vabariik ka:

- määruse nr 883/2004 põhjendusele 16, milles on täpsustatud, et kui hüvitised on seotud asjaomase isiku majandusliku ja sotsiaalse keskkonnaga, võib tema elukohta arvesse võtta;²⁹
- 15. märtsi 2001. aasta kohtuotsusele Offermanns,³⁰ millest selgub, et väljendiga „perekulude katteks“ peetakse eeskätt silmas avaliku sektori panust pere-eelarvesse laste ülalpidamisega seotud kulude leevendamiseks, mis kinnitab perehüvitiste otsest seost lapse ülalpidamiskuludega ja seega võib neid kohandada, et võtta arvesse kulude tegelikku suurust;
- kohtujurist Slynni ettepanekule kohtuasjas, milles tehti kohtuotsus Lenoir,³¹ ja selle kohtuotsuse punktile 16, milles Euroopa Kohus otsustas õppeaasta alguses makstava kindlasummalise toetuse kohta, et määrusega nr 1408/71 ei ole vastuolus, kui perehüvitiste saaja, kes on ühe liikmesriigi kodanik ja elab teise liikmesriigi territooriumil, ei saa nõuda oma päritoluliikmesriigi sotsiaalasutustelt õppeaasta alguse toetusi, kui neid ei arvutata mitte pelgalt laste arvu ja vanuse põhjal, vaid võttes arvesse huvitatud isikute majanduslikku ja sotsiaalset keskkonda ning seega ka nende elukohta, ning
- kohtuotsusele Moser, eriti punktidele 53 ja 54, mille kohaselt on määrav liikmesriikide õigusnormide *eesmärk*³². Kuna tookord oli tegemist töist tulu asendava hüvitise maksmisega lapsehooldusperioodil, leidis Euroopa Kohus, et määruse nr 883/2004 artikli 68 kohaselt maksmisele kuuluvale perehüvitisele lisanduva diferentseeritud hüvitise arvutamisel tuleb lähtuda tegelikest töötasutingimustest töökohariigis.

52. Nii on Austria Vabariik esiteks seisukohal, et komisjon ei saa kohtuotsustele Lenoir ja Moser viidates väita, et erinevalt hüvitistest, mida makstakse just abisaajate tegeliku olukorra põhjal, ei või kindlasummaliselt makstavaid hüvitisi mingil juhul kohandada. Selle kohta arvab Austria Vabariik, et kõnealused hüvitised sarnanevad nendega, mida käsitleti kohtuotsuses Lenoir. Ta väidab, et tema makstavate peretoetuste raames hüvitatakse kindlasummaliselt ka esmatarbekaupade ostmise kulusid, mis on õppeaasta algusega igatahes seotud, isegi kui mitte ainult sellega. Lisaks rõhutab ta, et seda, kuidas kohtuotsuses Moser käsitletud hüvitise eesmärki arvesse võeti, saab käesolevale juhule üle kanda.

53. Konkreetselt väidab Austria Vabariik, et isegi kui peretoetusi on vastavalt ostujõule laste elukohariigis kohandamismehhanismiga korrigeeritud, on need mitmes alla 100% koefitsiendiga liikmesriigis ikkagi suuremad – ja mõnikord lausa tunduvalt suuremad – kui laste elukohas ette nähtud hüvitised. Ta toob kaks järgmist näidet ühe vastsündinud lapsega perele makstavast

²⁹ Austria Vabariigi arvates ei puuduta määruse nr 883/2004 põhjendus 16 sama määruse artiklit 70, kuna viimase eesmärk on jätta eksporditavuse reegli kohaldamisalast välja maksudest rahastatavad erihüvitised, mis tagavad puuetega inimestele asendussissetuleku või erikaitse ning on sõnaselgelt saajate elukohaga seotud.

³⁰ C-85/99, EU:C:2001:166, punkt 41, mis puudutab küsimust, kuidas tõlgendada määruse nr 1408/71 artikli 1 punkti u alapunkti i, mis käsitleb perehüvitisi, mida tuleb eristada sama punkti alapunktis ii määratletud peretoetustest. Vt ka käesoleva ettepaneku punkt 72. Selle määruse artikli 73 lõikes 1 ette nähtud perehüvitiste ekspordimise reegel nende hüvitiste kohta ei kehtinud.

³¹ Kohtujurist Slynni ettepanek kohtuasjas Lenoir (313/86, ei avaldata, EU:C:1988:87).

³² Nõustudes menetluse astunud Norra Kuningriigi seisukohtadega, märgib Austria Vabariik ka, et määruse nr 883/2004 artikkel 67 ja Euroopa Kohtu praktika kinnitavad, et arvesse tuleb võtta hüvitiste konkreetset laadi, eesmärki ja tingimusi, samuti näiteks asjaolu, kas tegemist on lapse vajadustele keskenduva hüvitisega või arvutatakse seda vanemate sissetuleku suhtes. Järelikult läheks kohustus ekspordida hüvitisi igal juhul absoluutsummadena vastuollu määruse nr 883/2004 artikliga 67 ja artikliga 7.

summast: kui 2020. aastal oli peretoetuste summa Ungaris 12 200 Ungari forintit kuus ehk umbes 34 eurot, siis Austria Vabariigi makstavad kohandatud peretoetused ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustus olid 99,13 eurot ehk ligi kolm korda rohkem. Ning kui Slovakkia peretoetused olid 2020. aastal umbes 24,95 eurot kuus, siis kohandatud peretoetused ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustus olid 122,57 eurot, moodustades ligi viis korda suurema summa kui Slovakkia toetus.³³

54. Teiseks on Austria Vabariik seisukohal, et komisjon ei saa tugineda kohtuotsusele Pinna, kuna see puudutas selliseid liikmesriigi õigusnorme, mis välistasid perehüvitiste *maksmise*, see aga eristab neid hüvitiste suuruse kohandamismehhanismist, mille on kehtestanud Austria.

55. Ta lisab, et võttes arvesse selle kohtuotsusega päädinud kohtuasjas käsitletud Prantsuse õigusnormide eesmärki, jättis Euroopa Kohus oma otsusest põhjendatult välja need kohtujurist Mancini kaalutlused³⁴, mis puudutasid eksporditavate hüvitiste kohandamist reguleerivaid õigusnorme. Lisaks ei saa seda hinnangut Austria peretoetustele üle kanda, sest viimaste puhul võetakse arvesse elukallidust ning ei peretoetused ega ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustus ei ole „*põhitöötasu täiendus*“³⁵ – kuna nende toetuste maksmine ei olene võimalikust teisest sissetulekust.

56. Kolmandaks, mis puutub komisjoni argumenti, et *uus kokkulepe Ühendkuningriigi jaoks* ei jõustunudki,³⁶ märgib Austria Vabariik, et Ühendkuningriigi ees võetud kohustusega kavatseti siiski võtta arvesse eri hinnatasemeid liidus ning – erinevalt õigusnormidest, mida tuleb käesoleva kohustuste rikkumise hagi raames hinnata – ka elukohariigis laste jaoks makstavate hüvitiste suurust. Samuti märgib ta, et Euroopa Ülemkogu leidis oma järelduste punktis 2, et tema võetud meetmed on „*täielikult kooskõlas aluslepingutega*“,³⁷ ning komisjon leidis, et valitud võimalus ei riku ELTL artiklit 48.³⁸

57. Seoses sellega rõhutab Austria Vabariik, et kuigi määruse nr 883/2004 kohandamist tõepoolest kaaluti, ei olnud see nii määrusega nr 492/2011. Ta järeldab sellest, et selle määruse artiklis 7 – nagu ka määruse nr 883/2004 artiklis 4 – ei sisalda esimeses õiguses sätestatud rangemat diskrimineerimiskeelu põhimõtet.

58. Kokkuvõttes rõhutab Austria Vabariik, et määrust nr 883/2004 ei oleks olnud vaja muuta juhtude tarvis, mil liikmesriik kohandab hüvitise ekspordimise korral objektiivsete reeglite alusel „tõstmise“ või „langetamise“ teel perehüvitist, millel on seos liikmesriigi majandusliku ja sotsiaalse keskkonnaga, ja nii on see ka Austria õigusnormide puhul, mida tuleb seega eristada 2016. aastal Ühendkuningriigi jaoks kavandatud meetmetest.

³³ Et rõhutada kohandamise tähtsust ka liidu kõige kõrgemate tarbijahindadega Taani hinnataseme puhul, toob viimane näiteks võrdluse Bulgaariaga, kus on liidu kõige madalamad tarbijahinnad. Nii oleks igakuine Taani toetus liidu kodanikust töötaja puhul, kellel on üheaastane laps, kümme korda suurem kui Bulgaarias ette nähtud toetus. Kui seda kohandada vastavalt Bulgaaria hinnatasemele (indeks on umbes 40, kui võtta Taani indeksiks 100), oleks Taani toetus Bulgaaria toetuse summast neli korda suurem.

³⁴ Kohtujurist Mancini ettepanek kohtuasjas Pinna (41/84, ei avaldata, EU:C:1985:215).

³⁵ Kohtujurist Mancini ettepanek kohtuasjas Pinna (41/84, ei avaldata, EU:C:1985:215, punkt 7).

³⁶ Vt käesoleva ettepaneku punkt 40. Kohtujuristi kursiiv.

³⁷ Kursiiv on lisatud Austria Vabariigi esitatud kostja vastuses.

³⁸ Austria Vabariik viitab Euroopa Komisjoni deklaratsioonile selliste lastetoetuste indekseerimise kohta, mis eksporditakse muusse liikmesriiki kui töötaja elukoha liikmesriiki, mis on esitatud nende järelduste V lisas (vt käesoleva ettepaneku 16. joonealune märkus), ning käesoleva ettepaneku 18. joonealuses märkuses viidatud mõjuanalüüsi punktile 7.3.2, lk 135.

2. Hinnang

59. Komisjon on esitanud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi seoses Austria õigusnormidega, milles on alates 1. jaanuarist 2019 ette nähtud, et teatavate perehüvitiste ning sotsiaalsete ja maksusoodustuste määra kohandatakse, suurendades või vähendades seda vastavalt üldisele hinnatasemele liikmesriigis, kus neile hüvitistele õigust andvad lapsed alaliselt elavad, ning lähtuvalt sellest, milline on Eurostati avaldatud võrdlevatel andmetel iga liidu liikmesriigi hinnataseme suhe Austria Vabariigi hinnatasemega.³⁹

60. Selle hagiavalduse esimene väide – et on rikutud määruse nr 883/2004 artikleid 7 ja 67 – puudutab peretoetusi ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustust.

61. Määruse nr 883/2004 artikli 3 lõike 1 punkti j kohaselt kohaldatakse seda määrust kõigi õigusaktide suhtes, mis reguleerivad sellist sotsiaalkindlustusliiki nagu *perehüvitised*.

62. Käesoleval juhul ei ole vaidlust, et kõnealused Austria hüvitised on selle määruse artikli 1 punkti z tähenduses „perehüvitised“, kuna see väljend hõlmab kõiki perekulude katteks⁴⁰ mõeldud mitterahalisi või rahalisi hüvitisi, välja arvatud sama määruse I lisas nimetatud ülalpidamistoetuste ning spetsiaalsete sünnitus- ja lapsendamistoetuste ettemaksed.

63. Nagu komisjon õigustatult väidab, kehtib nende hüvitiste suhtes seega määruse nr 883/2004 artiklis 7 „Elukohaeeskirjadest loobumine“ sõnastatud üldreegel, mis puudutab muu hulgas rahaliste hüvitiste *suurust*, kuna selles artiklis on ette nähtud, et neid hüvitisi ei või *vähendada* ega *muuta* asjaolu tõttu, et hüvitisesaaja või tema pereliikmete elukohaks on mõni teine liikmesriik kui hüvitiste maksmise eest vastutava asutuse asukohariik.

64. See reegel kordab sotsiaalkindlustushüvitiste eksporditavuse põhimõtet, mis on sätestatud ETLT artikli 48 esimese lõigu punktis b. Nende hüvitiste suuruse kindlaksmääramine pereliikmete elukoha põhjal rikub seega liidu kodanikele antud õigust vabalt liikuda.⁴¹

65. Määruse nr 883/2004 artikkel 7 näeb küll ette reservatsioone, mis on selles määruses sõnaselgelt lubatud.⁴² Sama määruse artikkel 67 siiski nende hulka ei kuulu. Vastupidi, nagu märgivad komisjon ja enamik tema toetuseks menetlusse astunud liikmesriike, väljendab see perehüvitisi käsitlevas määruse 8. peatükis asuv säte konkreetselt põhimõtet, et pereliikmete elamisel liikmesriigis, mis neid hüvitisi ise ei anna, puudub mõju.

66. Seoses sellega on Euroopa Kohus veel vägagi hiljuti meenutanud, et määruse nr 883/2004 artikli 67 eesmärk on hoida ära olukorda, kus liikmesriik võiks seada perehüvitiste maksmise *või suuruse* sõltuvusse töötaja pereliikmete elamisest hüvitisi andvas liikmesriigis.⁴³

³⁹ Seda mehhanismi kohaldatakse ka Austria Vabariigi suhetes kõigi EMP lepingu osaliste ja Šveitsiga.

⁴⁰ Selle kohta on Euroopa Kohus meenutanud, et väljendit „perekulude katteks“ tuleb tõlgendada nii, et sellega peetakse silmas eelkõige avaliku sektori panust perekonna eelarvesse, mis on mõeldud lapse ülalpidamisega seotud kulude katmiseks. Vt kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

⁴¹ Vt 19. juuli 2012. aasta kohtuotsus Reichel-Albert (C-522/10, EU:C:2012:475, punkt 38) ja kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punkt 69).

⁴² Vt eelkõige määruse nr 883/2004 artikkel 70, mis puudutab mitteosamakselisi rahalisi erihüvitisi.

⁴³ Vt 25. novembri 2021. aasta kohtuotsus Finanzamt Österreich (peretoetused arenguabitöötajale) (C-372/20, EU:C:2021:962, punkt 76) ja kohtuotsus Moser (punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika). Vt võrdluseks kohtuotsus Pinna (punkt 9) ja 5. oktoobri 1995. aasta kohtuotsus Imbernon Martínez (C-321/93, EU:C:1995:306, punkt 22).

67. Seega olen seisukohal, et võttes arvesse reeglit, et töötajat ning kogu tema perekonda käsitatakse nii, nagu elaksid nad liikmesriigis, milles ta kasutas oma õigust vabale liikumisele,⁴⁴ nagu on ette nähtud määruse nr 883/2004 artiklis 67, mis tagab võõrtöötajate võrdse kohtlemise, ei saa ilma seda sätet muutmata⁴⁵ lubada, et liikmesriik teeks oma õiguses perehüvitiste suuruse range võrdväärsuse põhimõttest erandi põhjusel, et tema hinnangul saab seda nõuet täita ka ainult väärtuse poolest, järgides liikmesriigi seadusandja eesmärki, st eesmärki katta perekulusid.

68. Seda analüüsi kinnitab ühest küljest määruse nr 883/2004 üldine ülesehitus, mille artiklis 68 on ette nähtud prioriteetsusnormid, mille mõte on vältida hüvitiste põhjendamatu kattumist juhul, kui samal perioodil ja samadele pereliikmetele antakse hüvitisi enam kui ühe liikmesriigi õigusaktide alusel,⁴⁶ ning teisest küljest määruse (EÜ) nr 987/2009⁴⁷ artikkel 60, millele viitavad EFTA järelevalveamet ja Tšehhi Vabariik ning milles on ette nähtud määruse nr 883/2004 artiklite 67 ja 68 kohaldamise kord. Seoses sellega on Euroopa Kohus meenutanud, et eesmärk on tagada, et mitmelt liikmesriigilt hüvitiste saamise õigusega isikule makstavate hüvitiste kogusumma oleks võrdne kõige soodsama hüvitisega, millele tal on õigus mainitustest ühe liikmesriigi õiguse alusel.⁴⁸ See süsteem põhineb üldisel ideel, et kui võõrtöötaja tasub mõnes liikmesriigis sotsiaalkindlustusmaksid ja makse, peab tal olema võimalik saada samu toetusi, mis selle liikmesriigi kodanikel.⁴⁹ Nimetatud süsteem kaotaks oma toime, kui ühel liikmesriigil oleks õigus kohandada hüvitiste suurust nende saaja elukoha järgi.

69. Austria Vabariik, keda toetavad Taani Kuningriik ja Norra Kuningriik, on esitanud sellele tõlgendusele vastu käivaid argumente, mis põhinevad kohtuotsustel Pinna,⁵⁰ Lenoir⁵¹ ja Moser⁵². Minu arvates tuleb need kõrvale heita, kuna sotsiaalkindlustuse valdkonnas kohaldatavate määruste sisu ja nende kohtuotsuste ulatus on muutunud.

70. Esimesena tuleb rõhutada, et kohtuotsuses Pinna ning hiljem kohtuotsuses Lenoir, mis sellele viitas, lähtus Euroopa Kohus perehüvitiste eksporditavuse põhimõttest.⁵³ Menetluspoolte argumentide põhjal, millele Euroopa Kohus kohtuotsuses Pinna viitas,⁵⁴ võib lausa esile tõsta, et vaidlus, milles see kohtuotsus tehti, puudutas erinevust hüvitiste suuruse või määrade vahel olenevalt riigist, kus asjaomased pereliikmed elasid, mis seadis küsimuse alla õigused, mille töötaja oli omandanud kooskõlas tema suhtes kohaldatavate õigusnormidega ning seega eesmärgiga tagada töötajate vaba liikumine.

⁴⁴ Vt 7. juuni 2005. aasta kohtuotsus Dodl ja Oberhollenzer (C-543/03, EU:C:2005:364, punkt 45); 22. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Trapkowski (C-378/14, EU:C:2015:720, punkt 35) ja kohtuotsus Moser (punktid 37 ja 38 ning seal viidatud kohtupraktika). Selles kohtuotsuses kinnitas Euroopa Kohus, et määruse nr 883/2004 artikkel 67 on kohaldatav töötaja suhtes, kes töötab muus liikmesriigis kui see, mille õigusnorme tema suhtes kohaldatakse. Vt ka selle määruse artikli 5 punkt b, milles on sätestatud faktide võrdsustamise põhimõte ning milles esineb ka väljend „nii, nagu“, ning 12. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Caisse d'assurance retraite et de la santé à travail d'Alsace-Moselle (C-769/18, EU:C:2020:203, punktid 42–44).

⁴⁵ Rõhutan seoses sellega, et 2016. aastal Ühendkuningriigi jaoks kavandatud eelnõu järel jäid muudatused tegemata. Vt käesoleva ettepaneku punktid 40 ja 56.

⁴⁶ Vt selleks, et meenutada hüvitiste kattumise keelu kohaldamise tingimusi, kui hüvitisi on samadel alustel kohustatud maksma enam kui üks liikmesriik, kohtuotsus Moser (punkt 41).

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord (ELT 2009, L 284, lk 1).

⁴⁸ Vt kohtuotsus Moser (punktid 42 ja 46).

⁴⁹ Vt 10. juuli 2019. aasta kohtuotsus Aubriet (C-410/18, EU:C:2019:582, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

⁵⁰ Vt käesoleva ettepaneku punkt 54.

⁵¹ Vt käesoleva ettepaneku punkti 51 kolmas taane.

⁵² Vt käesoleva ettepaneku punkti 51 neljas taane.

⁵³ Vt kohtuotsused Pinna (punkt 21) ja Lenoir (punkt 14).

⁵⁴ Vt kohtuotsus Pinna (punktid 10, 11 ja 14).

71. Teisena on erand, mida kohtuotsus Lenoir lubab sotsiaalse keskkonnaga tihedalt seotud hüvitiste andmise puhul,⁵⁵ minu arvates piiratud ulatusega.

72. Nimelt tuleb see otsus asetada tema tegemise õiguslikku raamistikku, mis on määruse nr 1408/71 artikli 1 punkt u, milles eristati *peretoetusi* – termin, mis tähistab korrapäraseid rahalisi toetusi, mida antakse sõltuvalt pereliikmete arvust ja vanusest – ja *perehüvitisi* – termin, mis tähistab kõiki perekonna väljaminekute katmiseks antavaid rahalisi või mitterahalisi hüvitisi, välja arvatud I lisas osutatud spetsiaalseid sünnitoetusi.⁵⁶

73. Ning nagu Poola Vabariik rõhutas, laiendati sotsiaalkindlustushüvitiste eksporditavuse põhimõttest tehtavat erandit, mille Euroopa Kohus oli kohtuotsuses Lenoir lubatavaks tunnistanud, muudele mitteosamakselistele *erihüvitistele*.⁵⁷

74. Ühelt poolt jättis liidu seadusandja selle vahetegemise peredele mõeldud eri hüvitiste vahel aga määruse nr 883/2004 artikli 1 punktist z välja. Teisalt, erandina selle määruse artiklis 7 sätestatud elukohaeeskirju puudutavast üldpõhimõttest on majandusliku ja sotsiaalse keskkonna kriteeriumi lubatud kasutada üksnes hüvitiste puhul, mis kuuluvad selle määruse artikli 70 esemelisse reguleerimisalasse.⁵⁸

75. Kolmandana, mis puutub kohtuotsusesse Moser, mis kinnitab Austria Vabariigi ja Norra Kuningriigi hinnangul järeldust, et määrav on asjaomase hüvitise eesmärk, olen ma seisukohal, et seda Euroopa Kohtu tõlgendust ei saa üle kanda. Kohtuasi, milles see kohtuotsus tehti, puudutas nimelt lapsehooldustasu, mis kujutas sissetulekuga seotud vormis endast tõise tulu asendamiseks mõeldud hüvitist. Selle suurus oli sõnaselgelt varasemast sissetulekust sõltuv, mistõttu oli õigustatud, et Euroopa Kohus tõlgendas seda lähtuvalt saamata jäänud töötasu kompenseerimise eesmärgist, leides, et toetuse suurus tuleb arvutada tegeliku töötasu alusel. Lahendus, mille kasuks Euroopa Kohus selles kohtuotsuses otsustas, ei põhine seega võimalusel kohandada perehüvitist majandusliku ja sotsiaalse keskkonna järgi olenevalt saaja elukohast.

76. Käesoleval juhul on tuginemine kohtuotsusele Moser perehüvitiste suuruse kohandamise õigustamiseks veel vähem asjakohane siis, kui see suurus ei sõltu tegelikest kuludest ja määratakse kindlaks seaduses määratletud olukorra alusel, hindamata saajate isiklike vajadusi individuaalselt ja kaalutusõiguse alusel.⁵⁹

77. Märgin samamoodi nagu komisjon ja tema toetuseks menetlusse astunud liikmesriigid, et Euroopa Kohtule esitatud toimiku materjalidest selgub, et Austria Vabariigi makstud peretoetused vastavad määruses nr 1408/71 antud määratlusele ehk tegemist on korrapärase rahaliste toetustega, mida antakse õigustatud isiku perekonnale üksnes olenevalt pereliikmete arvust ja ka vanusest, kui see asjasse puutub.

78. Selle kohta märgin esiteks, et FLAG § 8 sõnastuse kohaselt määratakse isikule makstava peretoetuse suurus kindlaks nende laste arvu ja vanuse põhjal, kelle eest seda peretoetust makstakse. Teiseks ei ole kuidagi täpsustatud, milline on hüvitise suuruse seos tegeliku

⁵⁵ Vt kohtuotsus Lenoir (punkt 16).

⁵⁶ Vt kohtuotsus Lenoir (punkt 9), et meenutada õigustiku arengukäiku, ja kohtuotsus Pinna (punktid 9 ja 18).

⁵⁷ Vt 6. juuli 2006. aasta kohtuotsus Kersbergen-Lap ja Dams-Schipper (C-154/05, EU:C:2006:449, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika) ning 18. detsembri 2007. aasta kohtuotsus Habelt jt (C-396/05, EU:C:2007:810, punkt 81).

⁵⁸ Vt määruse nr 883/2004 põhjendus 16. Selles suhtes on loogiline, et liidu seadusandja jättis selle kriteeriumi alles nende hüvitiste eesmärgi tõttu: tagada toimetulekumiinimum, mille saab kindlaks määrata üksnes elukoha majanduslikku ja sotsiaalset keskkonda arvesse võttes.

⁵⁹ Vt kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punktid 36 ja 37).

hinnatasemega, mille alusel see arvutatakse.⁶⁰ Austria Vabariik ei saa seega piirduda väitmisega, et asjaolu, et selle hüvitise summa suureneb koos vanusega, näitab, et hüvitis on „põhimõtteliselt“ lapse ülalpidamiskuludega seotud.

79. Üldiselt ei selgu kõnealustest liikmesriigi õigusnormidest ei see, millised on täpselt need igapäevased kulud, mille alusel pereküvitiste kindlasummaline suurus määratakse,⁶¹ ega see, millised muud tegurid peale vanuse või laste arvu võiks nende suurendamist õigustada või mis ulatuses. Neil asjaoludel saab komisjon põhjendatult väita, et konkreetsete vajadustega seotud tegelikke kulutusi ei võeta arvesse,⁶² mida kinnitab ka see, et kogu Austria territooriumil on summad ühesugused, olenemata hinnataseme varieerumisest Austria piires.

80. Kõigist eespool esitatud põhjendustest lähtudes soovitan seega Euroopa Kohtul otsustada, et komisjoni esimene väide on põhjendatud.

B. Teine väide, et rikutud on määruse nr 883/2004 artiklis 4 ja määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikes 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet

1. Poolte argumendid

a) Komisjon

81. Komisjoni teine väide on, et Austria Vabariik on rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet esiteks määruse nr 883/2004 artikli 4 ja määruse nr 492/2011 artikli 7 lõike 2 aspektist, kuna selle liikmesriigi õigusnormidega on ette nähtud kohandada *peretoetust* ja *ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustust*, ning teiseks määruse artikli 7 lõike 2 aspektist, kuna selle liikmesriigi õigusnormidega on ette nähtud kohandada *peresoodustust*, *ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustust*, *üksikvanema maksusoodustust* ja *elalise maksja maksusoodustust*.

82. Komisjon märgib, et:

- määruse nr 883/2004 artikli 4 eesmärk on tagada kooskõlas ELTL artikli 45 lõikega 2 asjasse puutuvatele töötajatele võrdne kohtlemine sotsiaalkindlustuse valdkonnas olenemata kodakondsusest, kaotades sel alal igasuguse liikmesriikide õigusaktidest tuleneva diskrimineerimise;⁶³
- määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikes 2 on konkretiseeritud ka ELTL artikli 45 lõikes 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet, mis ei kaitse võörtöötajaid mitte ainult otsese kodakondsusel põhineva diskrimineerimise eest, vaid ka igasuguse kaudse diskrimineerimise eest, ja

⁶⁰ Tasub märkida, et FreSso aruanne, millele Austria Vabariik Norra Kuningriigi järel tugines (vt käesoleva ettepaneku 19. joonealune märkus) ei sisalda 2016. ja 2017. aasta olukorra kontekstis selle kohta mingeid täpsustusi ning seal mainitakse ainult kohandamist inflatsioonimäära järgi.

⁶¹ Sama kehtib ka õppetoeuse või puudega lapse toetuse kohta, nagu selgub Euroopa Kohtule hindamiseks esitatud andmetest. Vt käesoleva ettepaneku punkti 38 neljas taane ja punkti 42 neljas taane.

⁶² Vt käesoleva ettepaneku 11. joonealune märkus. Norra Kuningriigi esitatud näitest on näha, et tegelik ostukohast sõltuv kulutase jäetakse just arvesse võtmata. Sama kehtib mitmesuguste tegurite kohta, mida tuleks võörtöötajate olukorra puhul arvesse võtta, sealhulgas ühe vanema eemalolekust tulenevate täiendavate rahaliste kulude kohta, nagu rõhutas Rumeenia.

⁶³ Komisjon viitab 22. juuni 2011. aasta kohtuotsusele Landtová (C-399/09, EU:C:2011:415, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

- see säte hõlmab kõiki nii sotsiaalseid kui ka maksusoodustusi, mida – olenemata sellest, kas need on töölepinguga seotud või mitte – antakse selle liikmesriigi töötajatele põhiliselt selle alusel, et objektiivselt on nad töötajad, või lihtsalt selle alusel, et nende peamine elukoht on liikmesriigi territooriumil.⁶⁴

83. Komisjon toonitab, et:

- peretoetus ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustus on korruga nii perehüvitised, mille suhtes kehtib määruse nr 883/2004 artiklis 4 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõte, kui ka sotsiaalsed soodustused, mida reguleerib määruse nr 492/2011 artikli 7 lõige 2;⁶⁵
- peresoodustus, ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustus, üksikvanema maksusoodustus ja elatise maksja maksusoodustus, mida Austria Vabariik võimaldab oma territooriumil töötavatele isikutele nende tegelikest vajadustest ja seega nende sotsiaalsest keskkonnast olenemata, on maksusoodustused, sest need vähendavad tulumaksu summat. Kuna juhul, kui maksu ei tulegi tasuda, makstakse ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustus ja üksikvanema maksusoodustus välja lapse lisatoetusena, eeldatakse, et toetuse saaja on ka Austrias maksukohustuslane. Seega kehtib ka nende maksusoodustuste suhtes määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikes 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõte, ja
- perehüvitiste ning sotsiaalsete ja maksusoodustuste kindlasummalise määra kohandamine alates 1. jaanuarist 2019 pelgalt laste elukoha kriteeriumi alusel mõjutab peamiselt võõrtöötajaid, kelle pereliikmed elavad väljaspool hüvitisi andvat liikmesriiki, ning Austria Vabariik seda ka ei eita.

84. Sellega seoses märgib komisjon, et:

- nende hüvitiste ja soodustuste kohandamismehhanismi kehtestavat seadust ettevalmistavate materjalide põhjal oli Austria Vabariigil eesmärk vähendada riigi eelarvekulusid, eeldades, et nende laste arv, kes elavad Austriast madalama hinnatasemega liikmesriigis, on suurem kui nende laste arv, kes elavad Austriast kõrgema hinnatasemega liikmesriigis, ja
- Austria õigusnormidest nähtub tõepoolest, et Austria Vabariigi naaberliikmesriikide puhul on Tšehhi Vabariigi kohandamiskoeffitsient 0,619, Saksamaa oma 0,974, Itaalia oma 0,948, Ungari oma 0,562, Sloveenia oma 0,79 ja Slovakkia oma 0,641. Üksnes Šveitsi ja Liechtensteini puhul annab kohandamise tulemuseks suurema või sama suure summa kui Austria kindlasummaline määr.

85. Komisjon lisab, et Austria õigusnormid jätavad siiski välja juhu, kus ametiülesannetes teise liikmesriiki lähetatud Austria teenistuja pere lapsed lähevad temaga kaasa, mis puhul on nende hüvitised samasugused, nagu elaksid nad Austrias.

86. Arvestades Euroopa Kohtu kindlaks määratud kriteeriume olukordade sarnasuse hindamiseks,⁶⁶ leiab see institutsioon aga, et koos oma lastega elavate piirialatöötajate olukord ei erine teise liikmesriiki lähetatud Austria teenistujate olukorrast. Kuigi nad satuvad Austria

⁶⁴ Komisjon viitab 12. mai 1998. aasta kohtuotsusele Martínez Sala (C-85/96, EU:C:1998:217, punkt 25).

⁶⁵ Komisjon viitab kohtuotsusele Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

⁶⁶ Komisjon viitab 12. detsembri 2019. aasta kohtuotsusele Instituto Nacional de la Seguridad Social (emade pensionilisa) (C-450/18, EU:C:2019:1075, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

Vabariigist suurema elukallidusega liikmesriikidesse lähetatuna ebasoodsamasse olukorda, on neid palju vähem kui võõrtöötajaid. Samuti on komisjon seisukohal, et selle liikmesriigi viidatud rahvusvahelised juriidilised erinevused Euroopa ja Austria vahel ei puutu asjasse.

87. Komisjon järeltab sellest, et Austria Vabariik diskrimineerib võõrtöötajaid kaudselt, ilma et see paistaks olevat mingi õiguspärase eesmärgiga põhjendatud.

88. Vastuseks Austria Vabariigi argumentidele, millest esimese kohaselt *ei ole tegemist diskrimineerimisega*, sest võrdse kohtlemise põhimõtte nõuab, et töötajale lapse ülalpidamiseks tehtavate rahaliste soodustuste summa vastaks talle lapse elukohas tekkinud kulude summale,⁶⁷ märgib komisjon, et kõnealuseid perehüvitisi ning sotsiaalseid ja maksusoodustusi ei arvutata üldiselt selle koha tegeliku hinnataseme järgi ning nende kindlasummaline määr on kogu Austria territooriumil ühesugune, kuigi ostujõud on eri piirkondlikes üksustes erinev. Seoses sellega märgib ta, et Taani Kuningriigi selgitus, millega ta toetas Austria Vabariigi oma, ning mille kohaselt tuleneb see ühetaolisus sellest, et peretoetuste ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse suuruse arvutamisel lähtutakse kõige madalama sissetulekuga isikute kategooriast, ei põhine mingitel Austria Vabariigi esitatud tõenditel.

89. Komisjon täpsustab ka, et on raske mõista, kuidas see liikmesriik saab väita, et tema antavatel perehüvitistel ning sotsiaalsetel ja maksusoodustustel on tegelik seos laste jaoks tehtavate kulutustega, kui võtta ühtlasi arvesse, et näiteks Saksamaa ja Itaalia puhul peab ta neid hüvitisi ja soodustusi kohandama ostujõu vahega, mis on üksnes 2,6% ja 5,2%, seega palju väiksema erinevusega kui Austria Vabariigi piires esinev 8% suurune vahe Viini ja Alam-Austria liidumaa vahel, mida arvesse ei võeta.⁶⁸

90. Komisjon lisab, et Austrias ette nähtud kohandamismehhanism, mida rakendatakse lapse elukoha järgi, ei sarnane liidu aktides ette nähtud korrigeerimiskoeffitsientidega, mida rakendatakse töötasule ja finantsabile, kuna need koeffitsiendid sõltuvad liidu ametniku teenistuskohast või kohast, kus neid toetusi tuleb maksta, ning et Austria peretoetusi makstakse võõrtöötajale tema laste, mitte tema enda jaoks.

91. Peale selle märgib komisjon, et Taani Kuningriik ei saa korraga väita, et erinevaid olukordi tuleb kohelda erinevalt ja et liikmesriigid ei ole kohustatud toetuste suurust kohandama siis, kui ostujõud on laste elukohaliikmesriigis suurem.

92. Mis puutub Austria Vabariigi teise argumenti ehk diskrimineerimise *põhjendatusse* juhuks, kui tegemist peaks olema diskrimineerimisega, nimelt et tema *taotletav eesmärk on kaitsta end sotsiaalkindlustussüsteemi finantstasakaalu kahjustamise ohu eest*⁶⁹, meenutab komisjon, et see oht peab olema tõsine.⁷⁰ Ta märgib, et Rechnungshofi (Austria kontrollikoda) aruandest, millele Austria Vabariik kohtueelses menetluses ise väidetava põhjendatuse kinnitamiseks viitas, nähtub esiteks, et perehüvitiste rahastamise toetus riigieelarvest muutus vajalikuks sellepärast, et perehüvitiste kindlasummalsed määrad kasvasid samal ajal, kui rahastamisallikad vähenesid.⁷¹

⁶⁷ Vt käesoleva ettepaneku punkt 98.

⁶⁸ Vt käesoleva ettepaneku 79. joonealune märkus.

⁶⁹ Vt selle kohtueelses menetluses esitatud argumenti kohta käesoleva ettepaneku punkt 25.

⁷⁰ Komisjon viitab 28. aprilli 1998. aasta kohtuotsusele Kohll (C-158/96, EU:C:1998:171, punkt 41).

⁷¹ Komisjon viitab Rechnungshofi (Austria kontrollikoda) aruandele „Familienbeihilfe – Ziele und Zielerreichung, Kosten und Kontrollsystem“ („Peretoetus – eesmärgid ja nende saavutamine, kulud ja kontrollisüsteem“), edaspidi „kontrollikoja aruanne“, millega saab tutvuda veebiaadressil <https://www.rechnungshof.gv.at/rh/home/home/Familienbeihilfe.pdf> (punktid 6.1 ja 6.3, lk 25–27).

93. Teiseks moodustab see osa perehüvitistest, mis on mõeldud muus liikmesriigis kui Austria Vabariigis elavatele lastele, kõigist maksetest umbes 6%.

94. Kolmandaks, kuigi nende hüvitiste andmine mõjutab perehüvitiste rahastamist, on see peamiselt tingitud sellest, et Austria ametiasutused ei kontrolli nende hüvitiste andmise tingimusi piisavalt.⁷²

95. Neljandaks, kui perehüvitisi kohandatakse selle järgi, milline on asjaomase liikmesriigi hinnataseme suhe Austria Vabariigi omaga, muutub nende hüvitiste haldamine tehniliselt ja majanduslikult keerulisemaks lapse elukohaliikmesriigis ette nähtud perehüvitistega seotud diferentseeritud lisahüvitise maksmise süsteemi tõttu. Seda määruse nr 883/2004 artikli 68 lõikega 2 kehtestatud süsteemi kohaldatakse kolmel neljandikul juhtudel, mil teistes liikmesriikides elavate laste jaoks perehüvitisi makstakse.

96. Seoses kolmanda argumendiga ehk *diskrimineerimise olemasolu põhjendusega*, mille Austria Vabariik on esitanud täiendava võimalusena ja mis seisneb selles, et tema *eesmärk on tagada, et Austrias ja teistes liikmesriikides saadav toetus ja rahalise koormuse kergendamine oleks olenevalt lapse elukohast sama väärtusega*, märgib komisjon, et see põhjendus ei ole ülekaaluka üldise huviga seotud põhjusena tunnustatud ning põhineb võrdse kohtlemise puudumist ja kohandamismehhanismi ühtsust puudutavatel argumentidel, millele räägib vastu asjaolu, et selle mehhanismiga tehakse teise riiki lähetatud Austria teenistujate heaks erand.

97. Lisaks on komisjon, keda toetab Slovaki Vabariik, seisukohal, et kui Austria Vabariik peab vajalikuks reageerida moonutustele süsteemis, mis tulenevad sellest, et võõrtöötajate rahaline toetus ületab nende kulutuste leevendamiseks vajaliku määra, näib ta unustavat asjaolu, et teistest liikmesriikidest pärit töötajad annavad Austria sotsiaal- ja maksusüsteemi rahastamisse oma panuse samamoodi nagu Austria töötajad, olenemata nende laste elukohast. Komisjon rõhutab, et tulu, mida need töötajad Austrias oma majandusliku panuse eest saavad, võetakse võrdsel tasemel arvesse nii tööandja poolt peretoetuste rahastamiseks tehtud sissemaks arvutamisel kui ka maksu arvutamisel.

b) Austria Vabariik

1) *Võõrtöötajate kaudne diskrimineerimine laste elukohaga seotud kriteeriumi kohaldamise tõttu*

i) *Kaudse diskrimineerimise puudumine*

98. Austria Vabariigi väitel ei põhjusta kohandamismehhanism mitte samasuguste olukordade ebavõrdset käsitlemist, vaid tagab erinevate olukordade erineva käsitlemise. Austria Vabariik meenutab, et eesmärk, mida Austria seadusandja püüab ülalpeetavate laste vanematele sotsiaalseid ja maksusoodustusi tehes saavutada, on võimaldada neil kanda osa oma laste ülalpidamiseks tehtavatest kulutustest. Seetõttu tuleb teha vahet välismaal elavate lastega töötajate olukorral ja Austrias elavate lastega töötajate olukorral, mis ei ole eri liikmesriikide elukalliduse ja seega samaväärsete ostude peale tehtavate kulutuste taseme erinevuse tõttu sisuliselt sarnased.

⁷² Komisjon viitab kontrollikoja aruandele (punkt 15.1, lk 42–45, punkt 19.2, lk 53 ja punktid 23–29, lk 59–69).

99. Ta märgib samuti nagu Taani Kuningriikki, et Euroopa sotsiaalharta⁷³ ja selle harta 3. mail 1996. aastal muudetud redaktsiooni rakendamise järelevalve eest vastutava Euroopa Sotsiaalõiguste Komitee seisukoht on, et harta artikli 12 lõikes 4 ette nähtud diskrimineerimiskeeld sotsiaalkindlustushüvitiste valdkonnas ei keela nende hüvitiste kohandamist, kui laps elab tunduvalt madalama elukallidusega riigis.⁷⁴

100. Austria Vabariik nendib, et lisaks liidu ametnike tasustamisel kohaldatavale paranduskoefitsiendile, mis laieneb ka peretoetustele, kui neid makstakse teisele isikule kui need ametnikud,⁷⁵ mis tähendab laste elukoha arvessevõtmist, rakendatakse ühesuguse ostujõu tagamist eri riikide elukalliduse juures ka sel puhul, kui Erasmus+ programmis osalevad riigid jaotatakse kolme kategooriasse, et kohandada õpilaste elamis- ja reisikulude katmiseks antavat toetust⁷⁶.

101. Lisaks viitab Austria Vabariik nõukogu 9. oktoobri 2020. aasta järeldustele miinimumsissetuleku kaitse tugevdamise kohta, et võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu COVID-19 pandeemia ajal ja pärast seda.⁷⁷ Ta märgib, et viidates nõukogu 24. juuni 1992. aasta soovitusel 92/441/EMÜ piisavate vahendite ja sotsiaalabi ühiste kriteeriumide kohta sotsiaalkaitstesüsteemides,⁷⁸ nimetas nõukogu kolme peamise põhimõtte hulgas [p]iisavuse põhimõtet, millest ta järeldas, et „põhivajadused [tuleks] katta piisava miinimumsissetuleku toetusega, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi elatustaset ja hinnataset [...]“.

102. Mis puutub komisjoni argumentidesse selle kohta, et ka Austria territooriumil ei ole igal pool ühesugune ostujõud, väidab Austria Vabariik kõigepealt, et need ostujõu erinevused on liikmesriikide vaheliste erinevustega võrreldes väga väikesed⁷⁹ ning siis tuleks ka neis riikides kehtestada piirkondlik kohandamine. Raskuste tõttu, mis sellise süsteemiga kaasneksid, on põhjendatud kasutada keskmist väärtust, mille Eurostat on iga riigi kohta arvutanud, millel on see eelis, et tegemist on objektiivse kriteeriumiga, mis väldib kahtlusi juhul, kui ostujõu erinevus on väike, näiteks Saksamaa või Itaalia puhul.

103. Järgmiseks märgib Austria Vabariik, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt on selline tuginemine ühtsetele ja ligikaudsetele määradele õiguspärane,⁸⁰ ning seda on ka elukalliduse erinevuse kriteeriumi kasutamine⁸¹. Seoses sellega viitab ta ka kohtujurist Kokott'i ettepanekule

⁷³ Allkirjastatud 18. oktoobril 1961 Torinos.

⁷⁴ Austria Vabariik viitab Euroopa Nõukogu 2018. aasta detsembri dokumendile „Digest of the case law of the European Committee of Social Rights“, lk 141, millega saab tutvuda veebiaadressil <https://rm.coe.int/digest-2018-parts-i-ii-iii-iv-en/1680939f80>.

⁷⁵ Austria Vabariik viitab Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade artiklile 64 ja artikli 67 lõikele 4 ning nõukogu 27. novembri 1998. aasta määrusele (EÜ, ESTÜ, Euratom) nr 2594/98, millega muudetakse määrust (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused (EÜT 1998, L 325, lk 1). Seoses sellega viitab ta Taani Kuningriigi argumendile, nimelt et Euroopa Kohus rõhutas 8. mai 2014. aasta kohtuotsuses Wiering (C-347/12, EU:C:2014:300), mis puudutas veel määrust nr 1408/71, et peretoetuste saaja on laps. Seega on nende toetuste kohandamine tema arvates kooskõlas sellega, kuidas võrdse kohtlemise põhimõtet on juba tõlgendatud.

⁷⁶ Austria Vabariik viitab komisjoni dokumendi „Erasmus+ Programme Guide“ 2. versioonile (2020), 26.2.2020, lk 45, millega saab tutvuda veebiaadressil https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2021-09/erasmus_programme_guide_2020_v2_en.pdf.

⁷⁷ Dokument 11721/2/20 REV 2, millega saab tutvuda veebiaadressil <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11721-2020-REV-2/et/pdf>.

⁷⁸ EÜT 1992, L 245, lk 46.

⁷⁹ Austria Vabariik esitas järgmise näite: „Ostujõud Viinis (kõige madalama määraga liidumaal), on 92% ostujõust Alam-Austrias. Lisaks on Alam-Austria piirkondade elanike omavahelised ostujõu erinevused suuremad kui Austria liidumaade vahel. Vt <https://retailreport.at/sites/default/files/2019-05/GfK%20Kaufkraft%20C3%B4sterreich%202019.pdf>. Ostujõud Bulgaarias oli 2019. aastal seevastu 27 liikmesriigi keskmise ostujõuga võrreldes 52% [...], samas kui Austrias oli ostujõud selle keskmisega võrreldes 113% (vt <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00120/default/table?lang=de>).“

⁸⁰ Austria Vabariik viitab 24. veebruaril 2015. aasta kohtuotsusele Sopora (C-512/13, EU:C:2015:108, punkt 34).

⁸¹ Austria Vabariik viitab 17. juuli 1963. aasta kohtuotsusele Itaalia vs. komisjon (13/63, EU:C:1963:20, 4. jaotis) ja 18. septembri 2014. aasta kohtuotsusele Bundesdruckerei (C-549/13, EU:C:2014:2235, punkt 34).

kohtuasjas Hosse,⁸² mille kohaselt „võiks hüvitist maksvale riigile anda õiguse vähendada hüvitise suurust, kui toetusesaaja elukohariigi elukallidus on oluliselt madalam ning kui vähendamine pole vastuolus määrusega nr 1408/71. Mingil juhul ei tohi see argument aga kaasa tuua seda, et asjaomane isik jääks hüvitisest üldse ilma“.

104. Viimaks märgib Austria Vabariik, et liit peab silmas piirkondi, mis ei kuulu ühelgi juhul rohkem kui ühe liikmesriigi alla, ja seda ka piirkondliku toetuse saamiskõlblikkuse hindamisel, kusjuures selle toetuse eesmärk on just ühtekuuluvuse edendamine ja sedakaudu elutingimuste ühtlustamine liidus.⁸³ Ta on seisukohal, et kui käesolevas menetluses komisjoni esitatud argumendid oleksid õiged, saaks vaid väga suurte raskustega pidada õigustatuks asjaolu, et Burgenlandi (Austria), Bratislava (Slovakkia) ja Lääne-Dunantüli (Ungari) piirkondadel – mille omavalitsusüksused Deutsch Jahrndorf (Austria), Rusovce (Slovakkia) ja Rajka (Ungari) paiknevad otse üksteise kõrval – on liidu piirkondlike toetuste saamisele väga erinevad õigused, kuigi nad piirnevad vahetult üksteisega.

ii) Kaudse diskrimineerimise objektiivne põhjendatus täiendava võimalusena

105. Esimesena väidab Austria Vabariik, et komisjon viitas dokumentidele, mis ei kinnita, et Austria oleks järginud konkreetset kokkuhoiueesmärki, ning komisjoni analüüsi lükkavad ümber Austria õigusnorme ettevalmistavad materjalid⁸⁴, eriti nende normide mõjuhinnang tõhususe aspektist.⁸⁵

106. Teisena, mis puutub *peretoetustesse ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustusse*, meenutab Austria Vabariik ühelt poolt, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt⁸⁶ on iga liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemi korraldamine selle liikmesriigi pädevuses, ning selle raames muutis Austria hüvitiste arvutamise meetodit, sidudes selle tegeliku elukallidusega, nii et need suurenevad või vähenevad, eesmärgiga katta osa laste ülalpidamisega seotud tüüpkuludest ning et sotsiaalsüsteem oleks sisulise väärtuse aspektist õiglane. Teisalt viitab Austria Vabariik Austria tsiviilkohtute praktikale, mis puudutab välismaal elavate laste elatist. Seda elatist arvutatakse vastavalt elatisekohustuslase keskmistele elutingimustele ja ostujõule lapse elukohariigis. Sellisel alusel on elatise saaja vajadused konkreetset ja individuaalselt seotud vanemate elutingimustega. Ta väidab ka, et tõdemus, et peretoetused katavad üksnes põhivajadused, ei muuda kuidagi nende toetamisfunktsiooni,⁸⁷ kuna neil hüvitistel on põhimõtteliselt sama eesmärk nagu elatisel, see tähendab, katta kulud, mida vanemad tavaliselt

⁸² C-286/03, EU:C:2005:621, punkt 109. Seal vastab kohtujurist Kokott argumendile, mis oli selles kohtuasjas esitatud hüvitise ekspordimise vastu, et *hüvitise suurust kohandatakse vastavalt ülalpidamis- ja hoolduskuludele* pädeva asutuse asukohariigis.

⁸³ Komisjoni 18. veebruari 2014. aasta rakendusotsus 2014/99/EL, milles sätestatakse loetelu piirkondadest, mis on kõlblikud abi saamiseks Euroopa Regionaalarengu Fondist ja Euroopa Sotsiaalfondist, ning liikmesriikidest, mis on kõlblikud abi saamiseks Ühtekuuluvusfondist ajavahemikul 2014–2020 (ELT 2014, L 50, lk 22).

⁸⁴ Need on seaduseelnõud, mille põhjal võeti vastu käesoleva ettepaneku 7. ja 8. joonealuses märkuses viidatud föderaalset seadused, ja valitsuse selgitused nende eelnõude kohta dokumentides, mis on Austria parlamendi alamkoja (Nationalrat) XXVI ametiaja stenografeeritud istungiprotokollide lisades tähistatud numbritega 111 ja 190 ja millega saab tutvuda järgmistel veebiaadressidel: https://www.parlament.gv.at/PAKT/VHG/XXVI/I/I_00111/fname_692212.pdf ja https://www.parlament.gv.at/PAKT/VHG/XXVI/I/I_00190/fname_698479.pdf.

⁸⁵ Austria Vabariik viitab alamkoja XXVI ametiaja stenografeeritud istungiprotokollide lisades numbritega 111 ja 190 tähistatud dokumentidele, lk 3 ja lk 8 jj.

⁸⁶ Austria Vabariik viitab 28. juuni 2018. aasta kohtuotsusele Crespo Rey (C-2/17, EU:C:2018:511, punkt 45 jj ning seal viidatud kohtupraktika) ja Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punkt 68).

⁸⁷ Seoses sellega viitab Austria Vabariik alamkoja XXVI ametiaja stenografeeritud istungiprotokollide lisades numbriga 111 tähistatud dokumendile, lk 1 jj (vt käesoleva ettepaneku 84. joonealune märkus).

oma lapse ülalpidamiseks kannavad, ning pole oluline, et abstraktsusaste on kõigile lastele ette nähtud riikliku hüvitise puhul loomuldasa veidi kõrgem kui konkreetse lapse vanema elatise hindamisel.

107. Kolmandaks, mis puutub *peresoodustusse* ja *teistesse maksusoodustustesse* väidab Austria Vabariik, et kohandamismehhanism tagab, et tegelikke kulutusi võetaks õiglaselt arvesse ning et kõiki töötavaid maksumaksjaid, kellel on lapsi, koheldaks maksevõime aspektist võrdselt.

108. Sellega seoses viitab ta taas maksevõime põhimõttele,⁸⁸ mis näeb ette, et lastega kaasnevaid kulusid tuleb maksustamisel asjakohases ulatuses arvesse võtta. Selle põhimõtte alus on otsese maksustamise alane liidu õigus ning seega on see liidu maksuõiguse üldpõhimõte. Nii leidis Euroopa Kohus 15. septembri 2011. aasta kohtuotsuses Schulz-Delzers ja Schulz,⁸⁹ et kahe faktilise olukorra sarnasust seoses kodumaalt lahkumise eest makstavate hüvitistega „ei esine, kui võtta arvesse progressiivse maksuskaala kohaldamise eesmärki, mis peab tuginema [...] maksukohustuslase maksu tasumise võime hindamisele, võttes arvesse elutingimusi asjasse puutuva liikmesriigi territooriumil“.

109. Neljandaks väidab ta, et kuna perehüvitiste ja maksusoodustuste kohandamismehhanism tagab, et pakutav toetus või leevendus oleks sama väärtusega, ei lähe see kaugemale sellest, mis on taotletava eesmärgi saavutamiseks vajalik.

110. Komisjoni argumentide kohta, mis põhinesid kontrollikoja aruandel, märgib Austria Vabariik, et:

- kuna perekondlikust olukorrast sõltuvate maksusoodustuste andmisel ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustusel on vastastikune seos ning seetõttu seos ka peretoetustega, mille maksmiseks on vaja kindlaks teha, millises riigis on puudutatud lapse elukoht, siis on elukohaliikmesriigi järgi kohandamise mehhanismist põhjustatud täiendav halduskoormus väga väike, ja
- on tuvastatud, et kui 2002. aastal oli teistes liikmesriikides elavaid lapsi, kellest tuleneb õigus peretoetustele, 1500, siis 2016. aastaks oli see kasvanud umbes 130 000-ni, ning teises riigis elamisega seotud juhtusid *on riskihinnangu tõttu sagedamini kontrollitud kui riigisiseseid olukordi*.

111. Mis puutub komisjoni argumenti, et Austria Vabariik teeb teistes liikmesriikides elavatest lastest umbes kolme neljandiku puhul üksnes diferentseeritud makseid,⁹⁰ siis märgib Austria Vabariik, et isegi need maksed, sealhulgas ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustus, on sageli suuremad kui esmased hüvitised lapse elukohariigis.

112. Mis puutub komisjoni üldisesse argumenti, mida toetavad ka Horvaatia Vabariik, Poola Vabariik ja Sloveenia Vabariik ning mille kohaselt oleks ebaõiglane, kui töötajad maksavad Austrias makse ja nende töötasult peetakse kinni sissemakseid ning seega osalevad nad vaidlusaluste hüvitiste rahastamises, et saada neid hüvitisi oma teises liikmesriigis elavate laste jaoks lõpuks üksnes väärtusepõhiselt kohandatud vormis, siis leiab Austria Vabariik, et tööandja sissemaksete arvutamise aluseks olev summa ei puutu asjasse ning võimalikul maksukohustusel

⁸⁸ Vt käesoleva ettepaneku punkt 46.

⁸⁹ C-240/10, EU:C:2011:591, punkt 37.

⁹⁰ Vt käesoleva ettepaneku punkt 95.

ei ole mingit seost õigusega riigi makstavatele hüvitistele. Vastupidi, kui töötaja maksukohustus peaks mõjutama sotsiaalkindlustushüvitiste ekspordi, oleks määruse nr 883/2004 artiklis 70 sätestatud reegel liidu õigusega vastuolus.

2) Võõrtöötajate kaudne diskrimineerimine välisriiki lähetatud teenistujate suhtes kohaldatavate õigusnormide tõttu

i) Kaudse diskrimineerimise puudumine

113. Austria Vabariik väidab, et komisjoni argument kaudse diskrimineerimise olemasolu kinnituseks saab puudutada üksnes nende välisriiki lähetatud Austria teenistujate olukorda, kelle lapsed on samuti kolinud, ning see ei ole õiguslikel ja varalistel põhjustel võõrtöötajate olukorraga sarnane. Esiteks kohaldatakse välisriiki lähetatud teenistujate suhtes diplomaatiliste suhete Viini konventsiooni artiklite 33, 34 ja 37⁹¹ ning konsulaarsuhete Viini konventsiooni artiklite 48 ja 49 kohaselt vastuvõtva riigi sotsiaal- ja maksusüsteemist vabastamise erikorda.⁹²

114. Lisaks on välisriiki lähetatud teenistujate olukorra eripära käsitletud ka liidu õiguses, nimelt ETL artikli 45 lõikes 4 ning määruse nr 883/2004 artikli 11 lõike 3 punktis b ja artikli 13 lõikes 4,⁹³ millest tulenevalt ei ole välisriiki lähetatud teenistujatel vastuvõttavas riigis õigust peretoetustele ega järelikult ka nende perekondliku olukorraga seotud diferentseeritud maksetele või lisahüvitistele.

115. Viimaks, Austria õiguse kohaselt käsitatakse välisriiki lähetatud teenistujaid sotsiaalkindlustussüsteemi seisukohalt Austria territooriumil töötavana ning samamoodi käsitatakse nende olukorda ka maksuõiguslikust vaatenurgast. Pealegi kuuluvad nad tsiviilasjades ikka Austria üldisesse kohtualluvusse.

116. Teiseks, sisuliste erinevuste aspektist jääb välisriiki lähetatud teenistujatel, keda viiakse regulaarselt mujale üle, elukoht ja huvide kese üldjuhul Austriasse.

117. Lisaks leiab Austria Vabariik, et kui pidada välisriiki lähetatud teenistujate olukorda võõrtöötajate omaga sarnaseks, siis tuleneks sellest, et kuna need teenistujad jäävad kohandamismehhanismi kohaldamisalast välja, ei ole nad juhul, kui neid kõiki silmas pidada, mitte soodsamas, vaid ebasoodsas olukorras. Arvesse tuleks võtta asjaolu, et enamik välisriigis elavaid Austria Vabariigi teenistujaid, kes on lähetatud teistesse liikmesriikidesse ning EMP lepingu osalisriikidesse ja Šveitsi, elavad riikides, kus elukallidus on suurem kui Austrias.

118. Sellega seoses ei saa komisjon tugineda sellele, et kohandamismehhanismist mõjutatud võõrtöötajaid on rohkem kui välisriiki lähetatud Austria teenistujaid, kui ta ei tõenda kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga,⁹⁴ et selliste võõrtöötajate osakaal on suurem kui samasuguses ebasoodsas olukorras teenistujate osakaal.

⁹¹ Mis sõlmiti Viinis 18. aprillil 1961 ning jõustus 24. aprillil 1964.

⁹² Mis sõlmiti Viinis 24. aprillil 1963 ning jõustus 19. märtsil 1967.

⁹³ Austria Vabariik täpsustab, et kui võõrtöötaja on määruse nr 883/2004 artikli 11 lõike 3 punkti a alusel Austria sotsiaalkindlustusskeemis kindlustatud, siis teise liikmesriiki lähetatud Austria riigiteenistuja jääb Austria sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatuks sama sätte punkti b kohaselt. Sama kehtib riigiteenistujate kohta, kes teevad määruse nr 883/2004 artikli 13 lõike 4 kohaselt kõrvaltööd kas töötaja või füüsilisest isikust ettevõtjana.

⁹⁴ Austria Vabariik viitab 17. juuni 2010. aasta kohtuotsusele komisjon vs. Portugal (C-105/08, EU:C:2010:345, punkt 26 jj).

ii) Kaudse diskrimineerimise objektiivne põhjendatus täiendava võimalusena

119. Kui Euroopa Kohus peaks leidma, et välisriiki lähetatud teenistujate suhtes kohaldatavad õigusnormid kujutavad endast kaudset diskrimineerimist, tugineb Austria Vabariik ülekaaluka üldise huviga seotud põhjusele, nimelt riigi kohustusele hoolitseda oma teenistujate eest, mis vastab nende lojaalsuskohustusele tema ees. Olles märkinud, et komisjon ei ole liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi selle argumendi põhjendatust kahtluse alla seadnud, viitab Austria Vabariik seoses sellega mõnele Euroopa Kohtu otsusele, mis puudutavad hoolitsemispõhimõtet seoses teenistujate tööga liidu institutsioonides ja liikmesriikide avalikus teenistuses.⁹⁵

120. Austria Vabariigi seisukoht on, et ta on tööandjana omaenda territooriumil ja välisriiki lähetatud teenistujate eest eriti hästi hoolitsenud, kohaldades viimaste suhtes ühtset, praktiliselt hallatavat ja rahvusvahelisel õigusel põhinevat süsteemi, mille kohaselt kehtib nende suhtes päritoluriigi õigus lähtuvalt põhimõttest, et kõik õiguslikud tagajärjed on seotud nende alalise elukohaga selles riigis. Ta märgib ka, et kohandamismehhanismi kohaldamine liidu piires, kuid mitte väljaspool liitu, oleks vastuolus Austria Vabariigi kohustusega hoolitseda oma teenistujate eest, kelle võrdse kohtlemise ta peab tagama.

iii) Täiendava võimalusena võimaliku argumendi kohta, et kohandamismehhanism ei ole ühtne

121. Kõigepealt märgib Austria Vabariik, et põhjendatud arvamuses võttis komisjon välisriiki lähetatud teenistujate suhtes kohaldatavad õigusnormid kõne alla üksnes kaudse diskrimineerimise aspektist. Austria väidab, et kui komisjon peaks oma hagi põhjenduseks esitatud argumentides talle ette heitma ka seda, et kohandamismehhanismi kehtestavad õigusnormid, mida hagi puudutab, ei ole ühtsed, tuleb see argument Euroopa Kohtu praktika kohaselt vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.⁹⁶

122. Kui seda argumenti peaks siiski analüüsitama, kordab Austria Vabariik oma vastuse osi, mis puudutavad asjaolu, et välisriiki lähetatud teenistujate suhtes kohaldatavad õigusnormid on osa ühtsest terviksüsteemist. Ta lisab, et Euroopa Kohus on otsustanud, et iga erand liikmesriigi õigusest ei muuda seda veel ebakoherentseks, eriti kui erandi kohaldamisala on eriti piiratud, ja nii on see ka käesoleval juhul.⁹⁷

2. Hinnang

a) Kaudse diskrimineerimise esinemine

123. Komisjoni teise väite põhjenduste kohta, mille üle vaidlust ei ole, võib meenutada, et Euroopa Kohus on leidnud, et:

– määruse nr 492/2011 artikli 7 tähenduses hõlmab mõiste „sotsiaalne soodustus“ kõiki sotsiaalseid ja maksusoodustusi, mis olenemata sellest, kas need on seotud töölepinguga või

⁹⁵ Austria Vabariik viitab 28. mai 1980. aasta kohtuotsusele *Kuhner vs. komisjon* (33/79 ja 75/79, EU:C:1980:139, punkt 22); 13. juuli 2018. aasta kohtuotsusele *SQ vs. EIP* (T-377/17, EU:T:2018:478, punkt 146); 22. juuni 2017. aasta kohtuotsusele *Bechtel* (C-20/16, EU:C:2017:488, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika) ning 12. novembri 2020. aasta kohtuotsusele *Fleig vs. Euroopa välisteenistus* (C-446/19 P, ei avaldata, EU:C:2020:918, punkt 67).

⁹⁶ Austria Vabariik viitab 18. detsembri 2007. aasta kohtuotsusele komisjon vs. Hispaania (C-186/06, EU:C:2007:813, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).

⁹⁷ Austria Vabariik viitab 19. mai 2009. aasta kohtuotsusele komisjon vs. Itaalia (C-531/06, EU:C:2009:315, punktid 69 ja 73).

mitte, antakse tavaliselt selle liikmesriigi töötajatele *peamiselt sel alusel, et objektiivselt on nad töötajad või nende elukoht on lihtsalt selle riigi territooriumil*, ning mille laiendamine teiste liikmesriikide kodanikest töötajatele on seega sobiv, et hõlbustada nende liikuvust liidu piires ja seega nende lõimumist vastuvõtvas liikmesriigis,⁹⁸ ja

- selle määruse artikli 7 lõiget 2 saab kohaldada sotsiaalsete soodustuste suhtes, mis kuuluvad samal ajal ka määruse nr 883/2004 konkreetssesse kohaldamisalasse.⁹⁹

124. Kõnealusel juhul on peretoetus ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustus korraga nii perehüvitised, mille suhtes kehtib määruse nr 883/2004 artiklis 4 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõte, kui ka sotsiaalsed soodustused, mida reguleerib määruse nr 492/2011 artikli 7 lõige 2, samas kui peresoodustuse, ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustuse, üksikvanema maksusoodustuse ja elatise maksja maksusoodustuse suhtes kehtib määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikes 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõte.

125. Selle kohta ilmneb Euroopa Kohtu praktikast, et:

- Määruse nr 883/2004 artiklis 4¹⁰⁰ – muu hulgas kooskõlas ELTL artikli 45 lõikega 2 – sätestatud võrdse kohtlemise põhimõte ei keela mitte ainult ilmselget diskrimineerimist sotsiaalkindlustusskeemidest hüvitiste saajate kodakondsuse alusel, vaid ka kõik varjatud diskrimineerimise vormid, mis viivad teistest eristuskriteeriumidest lähtudes tegelikult samale tulemusele;¹⁰¹
- see keeld tuleneb ka määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikest 2,¹⁰² mis on ELTL artikli 45 lõikes 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtte konkreetne väljendus sotsiaalsete soodustuste andmise spetsiifilises valdkonnas,¹⁰³ ja
- artikli 7 lõiget 2 tuleb tõlgendada samamoodi nagu ELTL artiklit 45.¹⁰⁴

126. Järelikult tuleb määruse nr 883/2004 artiklit 4 ja määruse nr 492/2011 artiklit 7 kooskõlastatult tõlgendada, kuna nende eesmärk on tagada töötajate vaba liikumine.

⁹⁸ Vt kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punktid 24 ja 25 ning seal viidatud kohtupraktika).

⁹⁹ Vt kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punktid 44 ja 46 ning seal viidatud kohtupraktika).

¹⁰⁰ Vt ka diskrimineerimiskeelu üldpõhimõtte konkreetse avaldusena selle määruse artikli 5 punkt b, milles on sätestatud faktide võrdsustamise põhimõte, nagu Euroopa Kohus märkis 12. märtsi 2020. aasta kohtuotsuses Caisse d'assurance retraite et de la santé à travail d'Alsace-Moselle (C-769/18, EU:C:2020:203, punkt 44).

¹⁰¹ Vt analoogia alusel 22. juuni 2011. aasta kohtuotsus Landtová (C-399/09, EU:C:2011:415, punktid 42 ja 44 ning seal viidatud kohtupraktika), mis puudutab määruse nr 1408/71 artikli 3 lõiget 1, mis konkretiseeris EÜ artiklis 39 (nüüd ELTL artikkel 45) sätestatud põhimõtet ning oli sõnastatud sisuliselt samamoodi nagu määruse nr 883/2004 artikkel 4. Viimati nimetatud määrusel on siiski esimesest määrusest erinev isikuline kohaldamisala, kuna see ei piirdu töötajate ja nende pereliikmetega. Seoses sellega märkis Euroopa Kohus päris hiljuti 15. juuli 2021. aasta kohtuotsuses A (riiklikud tervishoiuteenused) (C-535/19, EU:C:2021:595, punkt 40), et ELTL artikli 18 esimeses lõigus sätestatud kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelu põhimõtet on määruse nr 883/2004 artiklis 4 täpsustatud seoses liidu kodanikega, kes saavad selle määruse artikli 3 lõikes 1 nimetatud hüvitisi. Ta viitas ka oma väljakujunenud kohtupraktikale, mille kohaselt ELTL artikli 18 esimest lõiku kohaldatakse iseseisvalt üksnes sellistes liidu õigusega reguleeritud olukordades, mille tarvis EL toimimise lepingus diskrimineerimiskeelu erinorme ette ei ole nähtud. Töötajate vaba liikumise valdkonnas see nii ei ole. Vt selle kohta eelkõige 25. novembri 2021. aasta kohtuotsus Finanzamt Österreich (peretoetused arenguabitöötajale) (C-372/20, EU:C:2021:962, punkt 68).

¹⁰² Vt kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

¹⁰³ Vt kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punktid 24 ja 70 ning seal viidatud kohtupraktika).

¹⁰⁴ Vt kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punkt 70 ja seal viidatud kohtupraktika).

127. Nende kahe kattuva kohaldamisalaga määruse suhete kohta¹⁰⁵ on Euroopa Kohus märkinud, et määrus nr 492/2011 on *töötajate liikumisvabaduse* valdkonnas üldkohaldatav.¹⁰⁶ Nii kordas ta lahendust, mida ta oli kasutanud, analüüsid liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, mida komisjon põhjendas nii määruse nr 1408/71 rikkumisega, mis tulenes haigushüvitiste eksporditavusele elukohakriteeriumi kehtestamisest, kui ka selle kriteeriumi valimise põhjendamisvõimalusega, arvestades nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määrust (EMÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires, artiklit 7.¹⁰⁷ Seega võiks määruse nr 883/2004 artikli 4 kohaldamise jätta nende olukordade puhuks, mida määrus nr 492/2011 ei hõlma, kuigi isegi määrus nr 883/2004 sisaldab erisätteid, mis keelavad elukohaeeskirjad, eriti artiklis 7.¹⁰⁸

128. Austria Vabariik väidab peamiselt, et perehüvitiste ning sotsiaalsete ja maksusoodustuste kohandamismehhanism ei põhjusta ebavõrdset kohtlemist. Ta väidab sisuliselt esiteks, et kuna hüvitiste ja soodustuste eesmärk on korvata osa kulusid, mida vanemad laste ülalpidamiseks on kandnud, või kergendada nende maksukoormust, ei ole väljaspool Austriat elavate töötajate olukord liikmesriikide elatustaseme erinevuste tõttu Austrias elavate töötajate omaga sarnane. Teiseks saavad võörtöötajad kohandamismehhanismi alusel seda toetust, mida nad olenevalt lapse elukohariigi elukallidusest vajavad.

129. Nagu Euroopa Kohus on leidnud, tuleb riigisiseses õiguses sätestatud tingimusi pidada kaudselt diskrimineerivaks, kui neid kohaldatakse küll kodakondsusel põhineva eristusega, ent need *mõjutavad peamiselt või enamikus võörtöötajaid*, kui tingimused on küll eristusteta kohaldatavad, kuid neid on selle riigi kodanikest töötajatel kergem täita kui võörtöötajatel, või kui need võivad olla kahjulikud eelkõige viimastele.¹⁰⁹

130. Käesoleval juhul tuleneb Austria õigusnormides kehtestatud laste elukohaga seotud kriteeriumist, et perehüvitiste ning sotsiaalsete ja maksusoodustuste vähendamine tabab peamiselt võörtöötajaid, kuna nende laste puhul on teises liikmesriigis elamine tõenäolisem.¹¹⁰ Lisaks nähtub tabelitest, millega määratakse Austria Vabariigi naaberriike puudutavaid hüvitiselsummade kohandamiskoefitsiente,¹¹¹ väga selgelt, et enamiku nende riikide ja Austria Vabariigi elatustaseme erinevuse tõttu saavad neist liikmesriikidest pärinevad liikumisvabadust kasutanud töötajaid valdavalt väiksemaid hüvitusi ning sotsiaalseid ja maksusoodustusi, kui antakse Austrias. Kontrollikoja aruande andmetel,¹¹² mille on esitanud komisjon ja millele Austria Vabariik viitab, oli 2016. aastal tehtud maksetest aga umbes 50% seotud Ungaris ja Slovakkias elavate lastega ning 40% Tšehhi Vabariigis, Poolas, Rumeenias ja Sloveenias elavate lastega.

¹⁰⁵ Vt analoogia alusel 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus A (riiklikud tervishoiuteenused) (C-535/19, EU:C:2021:595, punkt 61).

¹⁰⁶ Vt kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

¹⁰⁷ EÜT 1968, L 257, lk 2; ELT eriväljaanne 05/01, lk 15. Määrus nr 1612/68 tunnistati määrusega nr 492/2011 kehtetuks. Euroopa Kohus viitas eelkõige 5. mai 2011. aasta kohtuotsusele komisjon vs. Saksamaa (C-206/10, EU:C:2011:283, punkt 39). Vt ka selle kohtuotsuse punktid 36 ja 37.

¹⁰⁸ Vt analoogia alusel 11. septembri 2007. aasta kohtuotsus Hendrix (C-287/05, EU:C:2007:494, punktid 51 ja 52). Vt ka kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punktid 65 ja 69–71).

¹⁰⁹ Vt 18. jaanuari 2007. aasta kohtuotsus Celozzi (C-332/05, EU:C:2007:35, punkt 24) ning 5. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Bocero Torrico ja Bode (C-398/18 ja C-428/18, EU:C:2019:1050, punkt 41).

¹¹⁰ Vt 20. juuni 2013. aasta kohtuotsus Giersch jt (C-20/12, EU:C:2013:411, punkt 44) ning kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punkt 56).

¹¹¹ Vt käesoleva ettepaneku 9. joonealune märkus.

¹¹² Vt kontrollikoja aruande punkt 15.1, joonis 6, lk 45.

131. Seda analüüsi kinnitavad Austria valitsuse selgitused peresoodustuse kohandamise hinnanguliste tagajärgede kohta.¹¹³ Neid andmeid tuleb kõrvutada Rechnungshofi (Austria kontrollikoda) tuvastatuga, et ajavahemikul 2004–2016, paralleelselt Austria tööturu avanemisega, toetust saavate laste arv kuuekordistus.¹¹⁴

132. Minu arvates piisab neist asjaoludest üksi, ilma et oleks vaja analüüsida poolte arutatud täiendavaid argumente, selle tuvastamiseks, et Austria õigusnormidega ette nähtud vahetegemine eksporditavate hüvitiste suuruse vahel, mis oleneb laste elukohast liikmesriikides, mõjutab võõrtöötajaid rohkem ning kujutab endast kaudset diskrimineerimist kodakondsuse alusel, mida saab lubada ainult juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud.¹¹⁵

133. Minu teada ei ole Euroopa Kohus sellele tingimusele määruse nr 883/2004 artikli 4 kohaldamisel sõnaselgelt viidanud. Sellegipoolest saab minu arvates üle võtta Euroopa Kohtu ainsa lahendi määruse nr 1408/71 artikli 3 lõike 1 kohta, milles oli võrdse kohtlemise põhimõtte sarnases sõnastuses sätestatud.¹¹⁶ Lisaks märgin, et Euroopa Kohus on tõlgendanud määruse nr 883/2004 artiklit 67, mille eesmärk on tagada, et töötajat ei mõjutataks loobuma oma liikumisvabaduse kasutamisest,¹¹⁷ koostoimes määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikega 2, ning kontrollinud puhtalt sel alusel eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud põhjendusi. Järeldan sellest, et kui liikmesriik otsustab kasutada perehüvitiste suhtes kohaldatavat elukohakriteeriumi, on ka seda võimalik põhjendada määruse nr 883/2004 artikli 4 ja määruse nr 492/2011 artikli 7 lõike 2 kooskõlastatud tõlgendamise reegli tõttu, mis tuleneb nende ühisest alusest, nimelt ERTL artiklist 45, milles on ette nähtud eesmärk tagada vaba liikumine.¹¹⁸

b) Kaudse diskrimineerimise põhjendus

134. Nagu on leitud Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikas määruse nr 492/2011 artikli 7 lõike 2 kohta, on kaudse diskrimineerimise põhjendatuseks vaja, et see oleks taotletava õiguspärase eesmärgi saavutamise tagamiseks sobiv ega läheks kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik.¹¹⁹

135. Komisjonil on õigus, kui ta väidab, et Austria Vabariik ei ole esitanud ühtegi põhjust, mis võiks õigustada kaudset diskrimineerimist, mis tuleneb tema kehtestatud hüvitiste ning sotsiaalsete ja maksusoodustuste suuruse kohandamise mehhanismist.

¹¹³ Vt alamkoja XXVI ametiaja stenografeeritud istungi protokollide lisades numbriga 190 tähistatud dokument, lk 2 (vt käesoleva ettepaneku 84. joonealune märkus).

¹¹⁴ Vt kontrollikoja aruande punkt 15.1, joonis 5, lk 44 ja punkt 15.2, lk 45. Seoses sellega on viidatud aruande 34. joonealuses märkuses täpsustatud, et 1. mail 2004 ühinesid liiduga Tšehhi Vabariik, Eesti Vabariik, Küprose Vabariik, Läti Vabariik, Leedu Vabariik, Ungari, Malta Vabariik, Poola Vabariik, Sloveenia Vabariik ja Slovaki Vabariik, ning 1. jaanuaril 2007 järgnesid neile Bulgaaria Vabariik ja Rumeenia. Töötajate vaba liikumise valdkonnas kasutas Austria Vabariik seitsmeaastast üleminekuperioodi, nii et 2004. aastal ühinenud riikidele avanes Austria tööturg 2011. aastal, ning 2007. aastal ühinenud riikidele 2014. aastal. Horvaatia Vabariik ühines liiduga 1. juulil 2013, Austria tööturg avanes 2020. aastal.

¹¹⁵ Vt kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punkt 56).

¹¹⁶ Vt 22. juuni 2011. aasta kohtuotsus Landtová (C-399/09, EU:C:2011:415, punktid 46–48).

¹¹⁷ Vt käesoleva ettepaneku punktid 66 ja 67 ning analoogia alusel 7. novembri 2002. aasta kohtuotsus Maaheimo (C-333/00, EU:C:2002:641, punkt 34).

¹¹⁸ Vt selle kohta käesoleva ettepaneku punkt 127.

¹¹⁹ Vt eelkõige 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt (C-238/15, EU:C:2016:949, punkt 44) ning kohtuotsus Caisse pour l'avenir des enfants (piirialatöötaja abikaasa laps) (punkt 58 ning seal viidatud kohtupraktika).

136. Käesolevas hagis väidab Austria Vabariik Taani Kuningriigi ja Norra Kuningriigi sisulisel toetusel ühest küljest, et hüvitiste suuruse kohandamise eesmärk on tagada, et *toetus ja sellest tulenev perekulude kergemine vastaksid oma väärtuselt Austrias saadavatele*.¹²⁰

137. Minu arvates tuleb aga esiteks uuesti rõhutada, et makstavad hüvitised on kindlasummalised¹²¹ ega võta arvesse lapse tegelikke vajadusi. Selles suhtes jagan ma ka Rumeenia seisukohta, et Austria Vabariik ei saa samu argumente kasutada diskrimineerimise eitamiseks ja õigustamiseks.

138. Teiseks, komisjoni arvanded,¹²² mida Austria Vabariik ei ole kahtluse alla seadnud, näitavad selgelt, et Austria territooriumil sellist väärtuse vastavust ei tagata¹²³ ning Austrias täheldatud elukalliduse erinevuste ja teatavate liikmesriikide puhul kohaldatavate koefitsientide vahel ei ole mingit proportsionaalset ühtsust.¹²⁴ Pealegi, nagu rõhutab Slovaki Vabariik, võib nende liikmesriikide sees esineda erinevusi,¹²⁵ mis näitab ostude tegemise koha olulisust, kui hinnataset järgiv süsteem peaks lubatud olema.

139. Austria Vabariigi argument, et ostujõu erinevused on selgelt suuremad, eriti Bulgaaria puhul,¹²⁶ ning et see tasakaalustab ka kohandatismehhanismi mõju, ei suuda kõiki neid nendinguid kahtluse alla seada.

140. Seega ei saa kõnealust kaudset diskrimineerimist minu arvates põhjendada eesmärgiga tagada, et toetus ja sellest tulenev perekulude leevendus vastaksid väärtuselt Austrias saadavale.

141. Teisest küljest väidab Austria Vabariik, et sotsiaalsete ja maksusoodustuste suuruse kohandamise mehhanismi tähtsam eesmärk on *sotsiaalsüsteemi toetusfunktsiooni ja õigluse jaluleseadmine või taastamine*.

142. Märgin samamoodi nagu komisjongi esiteks, et kontrollikoja aruandest ilmneb,¹²⁷ et perehüvitiste kohandamine vastavalt asjaomase liikmesriigi hinnataseme suhtele Austria Vabariigi omaga põhjustab tõenäoliselt lisakulusid, isegi kui Austria Vabariik on selle mõju minimeerinud. Neid kulusid tuleb aga paratamatult kanda kõigil neil, kes riigieelarvesse makseid teevad. Selles kontekstis tasub minu arvates täpsustada, et nagu rõhutavad komisjon ja Poola Vabariik, on selles aruandes ka märgitud,¹²⁸ et põhjus, mis võib ohustada

¹²⁰ Tuleb märkida, et Austria Vabariik eitab kokkuhoiueesmärki, mida komisjon talle omistas. Komisjoni esitatud dokumentidest ilmneb nimelt kulutuste vähenemise kohta antud hinnang, ilma et selline kavatsus siiski kinnitamist leiaks.

¹²¹ Vt käesoleva ettepaneku punktid 77–79.

¹²² Komisjon viitab oma hagiavalduse punktis 44 Austria liidumaade klassifitseerimistabelile 2019. aasta seisuga, millega saab tutvuda veebiaadressil https://cdn2.hubspot.net/hubfs/2405078/cms-pdfs/fileadmin/user_upload/dyna_content/de/documents/news/20190508_news_kaufkraft_dach_dfin.pdf, lk 3.

¹²³ Komisjon selgitab, et näiteks Alam-Austrias on ostujõud 104,7% Austria keskmisest, samas kui Kärntenis on see vaid 97,6%. Nii saab töötaja, kelle laps elab näiteks Kärntenis Arnoldsteini omavalitsusüksuses, Austria sotsiaalseid ja maksusoodustusi puudutavate Austria õigusnormide kohaselt lapse ülalpidamiskulude katteks 100% kindlasummalisest määrast, mis on 7,1% võrra rohkem sellest, mida saab Alam-Austrias elava lapsega töötaja.

¹²⁴ Eelneva näite jätkuks illustreerib komisjon Austria kohandatismehhanismi toimet, täpsustades, et isikud, kes töötavad Austrias, kuid kelle lapsed elavad Kärntenis Arnoldsteinis, Tarvisios (Itaalia) või Kranjska Goras (Sloveenia), saavad kolm erinevat kindlaksmääratud suurusega summat, nimelt 100%, 94,8% ja 79% hüvitise määrast. See kindla suurusega summa on aga Austria keskmise elukalliduse juures suurem ning tuleb arvestada, et neis kolmes kõrvuti asuvas omavalitsusüksuses on elukallidus igapäevaste vajaduste katmisel just liidu tagatava kaupade ja teenuste vaba liikumise tõttu objektiivselt täiesti sarnane, kuigi need asuvad kolmes eri liikmesriigis.

¹²⁵ Slovaki Vabariigi sõnul on riigi idaosas ja Bratislava linna piirkonnas erinev elukallidus, viimases on see isegi tunduvalt suurem kui Viini linna piirkonnas.

¹²⁶ Austria Vabariik märgib, et Bulgaarias oli ostujõud 2019. aastal 52% liidu 27 liikmesriigi keskmisest ostujõust, samas kui Austrias oli ostujõud sellest 113% (vt käesoleva ettepaneku 79. joonealune märkus). Vt ka käesoleva ettepaneku punkt 53.

¹²⁷ Vt kontrollikoja aruande punkt 18.2, lk 51.

¹²⁸ Vt kontrollikoja aruande punkt 23.2, lk 60 ja 61, punkt 23.4, lk 62, ja punkt 25, lk 62–65.

sotsiaalkindlustussüsteemi finantstasakaalu, ei ole mitte hüvitiste maksmine töötajatele, kelle lapsed elavad väljaspool Austria Vabariiki, mis moodustab umbes 6% perehüvitiste näol tehtavatest kulutustest,¹²⁹ vaid piisava kontrolli puudumine nende hüvitiste maksmise üle.

143. Teiseks jagan ma komisjoni¹³⁰ ning EFTA järelevalveameti ja Sloveenia Vabariigi arvamust, et on ülimalt tähtis meeles pidada, et liidus ja EMPs töötajate liikumisvabadust, sealhulgas võrdset kohtlemist kaitsvad eeskirjad¹³¹ põhinevad üldisel süsteemil, mille raames kohaldatakse sotsiaalkindlustuse valdkonnas ühelt poolt üldiselt selle liikmesriigi õigusnorme, kus asjaomane isik töötab või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseb,¹³² ja teisalt annavad võõrtöötajad vastuvõtvast liikmesriigis töötamisega seoses tasutavate sotsiaalkindlustusmaksete ja maksude näol samuti panuse selle liikmesriigi sotsiaalpoliitika rahastamisse,¹³³ mistõttu on makstavate hüvitiste või võimaldatud soodustuste võrdsus põhjendatud.¹³⁴

144. Käesoleval juhul tõden samamoodi nagu Tšehhi Vabariik, Horvaatia Vabariik ja Poola Vabariik, et kuna Austria peretoetusi rahastatakse tööandjate sissemaksetest, mida arvutatakse töötajate töötasu kogusumma alusel, siis puhtmajanduslikust seisukohast annab võõrtöötaja seetõttu tema tööandja makstud summade kujunemisse samamoodi panuse nagu Austria töötaja.

145. Pealegi märkis Austria Vabariik peresoodustuse ja teiste asjaomaste maksusoodustuste kohta, et neid soodustusi rahastati töötajate tulumaksust, mis muudab tühiseks ka kõik sotsiaalsel õiglusel põhinevad põhjendused, millega Austria seadusandja selgitab, miks ta otsustas vastastikkuse puudumise kasuks.

146. Seega olen arvamusel, et erinev kohtlemine vastavalt asjaomase töötaja lapse elukohale ei ole toetamisfunktsiooni ja sotsiaalsüsteemi õigluse jaluleseadmiseks või taastamiseks ei sobiv ega vajalik.

147. Kõigist eespool esitatud kaalutlustest lähtudes olen seisukohal, et Austria õigusnormid, mis puudutavad perehüvitiste ning sotsiaalsete ja maksusoodustuste kohandamist Austrias töötavate isikute puhul, kelle lapsed elavad teises liikmesriigis, on nii määruse nr 883/2004 artiklis 4 kui ka määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikes 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttega vastuolus.

148. Seetõttu soovitan Euroopa Kohtul otsustada, et komisjoni teine väide on põhjendatud.

VI. Kohtukulud

149. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna olen seisukohal, et Euroopa Kohus peab komisjoni nõude rahuldama, tuleb kohtukulud välja mõista Austria Vabariigilt.

¹²⁹ Vt kontrollikoja aruande punkt 15.1, tabel 8.

¹³⁰ Vt käesoleva ettepaneku punkt 97.

¹³¹ Vt EMP lepingu artikli 28 lõige 2, mis keelab liikmesriikide töötajate kodakondsusel põhineva diskrimineerimise töölevõtmisel, töö tasustamisel ja muude töötamise ning tööhõive tingimuste osas, samuti ETL artikli 45 lõige 2.

¹³² Vt määruse nr 883/2004 põhjendus 17.

¹³³ Vt 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt (C-238/15, EU:C:2016:949, punktid 49 ja 50).

¹³⁴ EFTA järelevalveamet võttis põhimõtte kokku nii: „Töötajate vaba liikumise saavutamise valdkonnas on EMP siseturul nõutavad võrdsed hüvitised võrdse töö eest.“

150. Vastavalt kodukorra artikli 140 lõigetele 1 ja 2, mille kohaselt kannavad menetlusse astunud liikmesriigid, EMP lepingu osalisriigid, kes ei ole liikmesriigid, ja EFTA järelevalveamet ise oma kohtukulud, tuleb Tšehhi Vabariigi, Taani Kuningriigi, Horvaatia Vabariigi, Poola Vabariigi, Rumeenia, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ning Norra Kuningriigi ja EFTA järelevalveameti kohtukulud jätta nende enda kanda.

VII. Ettepanek

151. Eeltoodud kaalutluste põhjal teen Euroopa Kohtule ettepaneku langetada järgmine otsus.

1. Kehtestades mehhanismi alaliselt teises liikmesriigis elavate lastega töötajatele ette nähtud peretoetuse ja ülalpeetava lapsega seotud maksusoodustuse kohandamiseks, on Austria Vabariik rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad:
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusest (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta artiklitest 7 ja 67 ning
 - Määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklist 4 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määrusest (EL) nr 492/2011 töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires artikli 7 lõikest 2.
2. Kehtestades mehhanismi alaliselt teises liikmesriigis elavate lastega võõrtöötajatele ette nähtud peresoodustuse, ühe sissetulekuga leibkonna maksusoodustuse, üksikvanema maksusoodustuse ja elatise maksja maksusoodustuse kohandamiseks, on Austria Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad määruse nr 492/2011 artikli 7 lõikest 2.
3. Mõista kohtukulud välja Austria Vabariigilt.
4. Jätta Tšehhi Vabariigi, Taani Kuningriigi, Horvaatia Vabariigi, Poola Vabariigi, Rumeenia, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ning Norra Kuningriigi ja EFTA järelevalveameti kohtukulud nende enda kanda.